

Obec Košariská

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Košariská na roky 2024 - 2030

s výhľadom do roku 2040

Spracovateľ

Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina
M.R. Štefánika 560/4
907 01 Myjava
tel: 034/653 83 44
www.kopaniarskyregion.sk

© Obec Košariská, december 2023

Obsah

1 ÚVODNÁ ČASŤ	5
1.1 Úvod	5
1.2 Poslanie dokumentu PHRSR Košariská 2024 – 2030	5
1.3 Východiskové dokumenty	6
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	8
2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE	8
2.2 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA	9
Geomorfológia územia	9
Klimatické podmienky	10
Pôdne podmienky a pôdny fond	10
Flóra a fauna	11
Ochrana prírody	12
Ovzdušie	13
Hodnotenie kvality vôd	13
Pôda	13
Hluk	13
Odpadové hospodárstvo	13
Ekosystémové služby	15
2.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA	16
Ľudské zdroje	16
Národnostná štruktúra obyvateľstva	19
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	20
Prognóza vývoja počtu obyvateľov	21
Ekonomika územia	22
Bývanie a bytový fond	25
Občianska vybavenosť	25
Kultúrno-spoločenský život	28
Ostatné služby	30
2.4 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA	30
Základná charakteristika mesta z pohľadu širších vzťahov	30
Rozvojové plochy	31
2.5 SWOT ANALÝZA	32
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	34
4 IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	39
4.1 PROJEKTOVÉ ZÁMERY A AKTIVITY	39
Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce	39
Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti	46

Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia.....	51
4.2 FINANČNÝ PLÁN	57
4.3 AKČNÝ PLÁN	58
4.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE.....	59
5 ZÁVER.....	62

1 ÚVODNÁ ČASŤ

1.1 Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Košariská pre roky 2024 - 2030 s výhľadom do roku 2040 (ďalej aj „PHRSR“) je prejavom záujmu obce Košariská o udržateľný rozvoj územia s dôrazom na kvalitu života, atraktivitu územia a o koordináciu s relevantnými kľúčovými aktérmi (stakeholderi). Dokument je aktualizáciou existujúcej stratégie obce reflektujúcej nové priority, procesy a inštitucionálne rámce spojené s prípravou na čerpanie zdrojov EŠIF pre obdobie 2021 – 2027 zakotvené v Programe Slovensko a s ním súvisiacich metodických materiáloch.

PHRSR Košariská je vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v aktuálnom znení, v súlade s odporúčanou Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného) rozvoja Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR pre programové obdobie po roku 2020 a v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017.

Pri jeho vypracovávaní spracovatelia v spolupráci so zadávateľom reflektujú súčasné potreby a požiadavky územia a zároveň očakávania obyvateľov v otázkach budúceho rozvoja obce. Osobitné zameranie na jednotlivé špecifické problematiky rozvoja obce a návrh stratégie, cieľov a opatrení na ich rozvoj vyplývajú jednak z analýzy dostupných získaných štatistických, resp. faktografických dát, jednak z poznatkov získaných prostredníctvom dotazníkového prieskumu zameraného na otázky kvality života v obci Košariská, jednak z konzultácií so samotnými zástupcami obce a jej odborných pracovísk. Všetky získané informácie a požiadavky boli zosumarizované a pri tvorbe PHRSR sa na ne prihliadalo.

Dokument takisto reflektuje výsledky a priebeh implementácie doterajších existujúcich politík obce pri vypracovávaní strategických dokumentov – či už komplexných alebo sektorových, ktoré boli priebežne prijímané a realizované v uplynulých rokoch. Ich východiská a výstupy sa stali jednými z analytických podkladov aj pre PHRSR, ktorý má ambíciu integrujúceho dokumentu ako podkladu pre ďalšiu aktualizáciu nadväzujúcich územnoplánovacích stratégií a dokumentov pre nasledujúce obdobie v reakcii na meniace sa globálne i lokálne výzvy (Územný plán, plán udržateľnej mobility, stratégia adaptácie na klimatickú zmenu, stratégie vzdelávania, poskytovania sociálnych služieb a podobne).

K spracovaniu tohto dokumentu boli prizvaní externí experti, ktorí ho vypracovali v spolupráci s obcou Košariská. Všetky dostupné analytické podklady boli pretavené do návrhu implementačného plánu, ktorý je kľúčovým predmetom tohto dokumentu.

1.2 Poslanie dokumentu PHRSR Košariská 2024 – 2030

Poslaním dokumentu PHRSR Košariská je zdefinovať víziu obce a vypracovať k nej prislúchajúcu stratégiu rozvoja, ktorá by prostredníctvom implementácie konkrétnych opatrení a aktivít výrazne prispela k rozvoju lokálnej ekonomiky a kvalite života obyvateľov.

Zameriava sa najmä na podporu rozvoja konkurencieschopnosti, partnerstiev, rozvoj obce ako inteligentnej obce (smart village), na celkový rozvoj kvality života, zlepšenie ekosystémových služieb, ako aj celkového manažmentu územia so špeciálnym dôrazom na verejné priestory, priestorov na voľnočasové a športové aktivity, mobilitu a manažment odpadov.

Naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po jednotlivé opatrenia a aktivity sa uskutočňujú v navrhnutom časovom a finančnom harmonograme, ktorý je flexibilný – so schopnosťou v každom čase operatívne zareagovať na aktuálny stav technických, finančných či inštitucionálnych možností ich zabezpečenia. V tomto zmysle je PHRSR Košariská otvoreným dokumentom, pripraveným kontinuálne reagovať na neočakávané situácie vedúce k prípadnej zmene scenára rozvoja obce, plynúcej tak z prostredia obce, ako i okolitého prostredia. Táto flexibilita je dosahovaná postupmi definovanými v implementačnej časti dokumentu. Predmetom tohto dokumentu je zhodnotenie doterajšieho procesu implementácie vybraných opatrení z iných strategických dokumentov obce a ich aktualizácia na ďalšie obdobie s ohľadom na súčasnú situáciu a stav rozvoja obce.

1.3 Východiskové dokumenty

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Košariská je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košariská na roky 2015 - 2022,
- ÚP VÚC Trenčianskeho kraja,
- Zmeny a doplnky k ÚP VÚC Trenčianskeho kraja,
- Mapové podklady,
- Programový rozpočet obce Košariská na roky 2024-2025,
- Záverečný účet obce Košariská za rok 2022,
- Program odpadového hospodárstva obce Košariská v rokoch 2011-2015,
- Rating obce.

Základné východiskové dokumenty na regionálnej úrovni:

- Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v regióne pod Veľkou Javorinou a Bradlom,
- Stratégia budovania cyklochodníkov a cyklotrás v Kopaničiarskom a Hornáckom regióne,
- Vytrasovanie jazdeckých ciest v Kopaničiarskom a Hornáckom regióne,
- Integrovaná stratégia rozvoja územia Kopaničiarskeho regiónu pre roky 2015-2022,
- Spoločná príhraniční strategie udržiteľného rozvoje Hornácka-Kopanic pro léta 2014-2020

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja:

- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja TSK 2013-2023,

- Integrovaná územná stratégia Trenčianskeho samosprávneho kraja pre programové obdobie 2021-27
- Plán dopravnej obslužnosti na obdobie rokov 2020 - 2025 s výhľadom do roku 2030
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030
- Plán udržateľnej mobility Trenčianskeho samosprávneho kraja (horizont do roku 2050)
- Cyklostratégia TSK na roky 2016 - 2030
- Stratégia rozvoja vidieka TSK 2014-2020
- Akčný plán udržateľného energetického rozvoja TSK na roky 2013-2020
- Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji v roku 2013,
- Regionálna inovačná stratégia TSK 2013-2020.

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

- Partnerského dohoda na roky 2021 – 2027,
- Program Slovensko 2021- 2027
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovenská republika – Česká republika 2021 – 2027
- Plán obnovy a odolnosti SR
- Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky pre roky 2023 – 2027
- Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Košariská sú typickou kopaničiarskou obcou s viacerými miestnymi časťami – osadami. Obec je zložená z osád Horné Košariská, Dolné Košariská, Martinkovci, Trvajovia, Šindeláci, Mosnáci. Menšie kopanice sú Štefkovci a Koptulovci, v južnej časti územia je samota u Hrotkov. Funkčne je obec naviazaná na väčšie sídla v dosahu do 20km – mestečká Brezová pod Bradlom, Vrbové a okresné mestá Myjava a Piešťany. Tieto mestá okrem pracovných príležitostí poskytujú okolitým obciam väčšinu služieb v oblasti školstva, zdravotníctva, administratívy, kultúry a športu.

Zastavaná časť územia obce leží v nadmorskej výške 250 m. n. m. – 300 m. n. m., stred obce leží vo výške 350 m. n. m.

Katastrálne územie obce Košariská sa nachádza v Trenčianskom kraji, v okrese Myjava. Susedí s katastrami obcí Prašník, Podkylava, Priepasné a mesta Brezová pod Bradlom.

Tabuľka 1 Základné údaje o meste

Základné údaje	
Kraj:	Trenčiansky kraj
Okres:	Myjava
Región:	Kopanice
Poloha:	48°40'39"S 17°35'45"V
Nadmorská výška:	350 m n. m.
Rozloha:	11,53 km ² (1153 ha)
Počet obyvateľov:	419 (31. 12. 2022)
Hustota obyvateľstva:	36,22 obyv./km ²
Nacionálne	
PSC	906 15
ŠÚJ	504467
EČV	MY
Tel. predvoľba	+421-34
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Košariská 78, 906 15
Web:	www.kosariska.sk
E-mail:	starosta@kosariska.sk
Telefón:	034/62 42 378

Zdroj: Obec Košariská (2023)

Poloha riešeného územia

Katastrálne územie obce Košariská sa nachádza v Trenčianskom kraji, v okrese Myjava. Susedí s katastrami obcí Prašník, Podkylava, Priepasné a mesta Brezová pod Bradlom.

Mapa 1 Katastrálne územie obce Košariská

2.2 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA

Geomorfológia územia

Podľa geomorfologického členenia Slovenska leží obec Košariská v dvoch hlavných geomorfologických celkoch:

- celok Myjavská pahorkatina – súčasť geomorfologickej oblasti Slovensko-Moravské Karpaty Vonkajších Západných Karpát. Patrí sem väčšina územia (severná a centrálna časť),
- celok Malé Karpaty (podcelok Brezovské Karpaty) – súčasť Fatransko-Tatranskej oblasti Vnútorých Západných Karpát. Patrí sem južná časť katastrálneho územia.

Podľa regionálneho geologického členenia SR patrí katastrálne územie obce Košariská na rozhranie mezozoika Brezovských Karpát a Myjavskej pahorkatiny. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú tri základné geologicko-stratigrafické jednotky:

- mezozoikum Brezovských Karpát
- Brezovská skupina Myjavskej pahorkatiny
- kvartérne sedimenty

Podľa inžiniersko-geologickej klasifikácie patria Košariská do dvoch základných regiónov – región jadrových pohorí a región karpatského flyšu. Košariská sa nachádzajú na okraji seizmicky aktívnej malokarpatskej oblasti, ktorej centrum je v okolí Dobrej Vody.

Na JV okraji k. ú. Košariská a v jeho tesnom susedstve v k. ú. Prašník sa nachádzajú dve ložiská nerastných surovín - výhradné ložisko nerastných surovín (dolomit) s vymedzeným

chráneným ložiskovým územím a ložisko nevyhradeného nerastu (stavebný kameň). Obidve ložiská sú viazané na triasové dolomity Brezovských Karpát. V širšom okolí katastrálneho územia obce sa nachádzajú viaceré menšie lomy na stavebný kameň, ktoré boli v minulosti ťažené. Ďalšia ťažba a využitie ložísk surovín je však nevhodná vzhľadom ku kolízii s európsky významnými lokalitami ochrany prírody.

Voda - kvalita povrchových a podzemných vôd

Katastrálne územie obce Košariská leží na rozhraní dvoch hlavných povodí Slovenska – povodia Dunaja a povodia Váhu. Menšia západná časť územia patrí do povodia dolného Váhu. Rozvodnica Myjavy a Váhu vedie zo Zadného vršku chrbtom nad obcou, centrálnou časťou obce na kótu Úboč južne od Košarísk. Západnú časť územia odvodňuje prítok Brezovského potoka – potok Bystrina, južnú časť územia odvodňuje potok Holeška a východnú časť územia jej prítok Šindelák. Miestne potoky patria medzi vodné toky so snehovo-dažďovým režimom odtoku a s akumuláciou vôd v novembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji, s najnižšími prietokmi v skorom jesennom období a v zime.

Časť k. ú. Košariská patrí do pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov II. stupňa v povodí Holešky. Využívané vodné zdroje sa nachádzajú na okraji k. ú. – v osade Mosnáci, v doline Holešky a v Chrenkovej doline. Vodné zdroje sú využívané pre skupinový vodovod Košariská a skupinový vodovod Brezová – Košariská (vrátane obce Košariská). Potoky Bystrina a Holeška sú zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky.

Klimatické podmienky

Katastrálne územie obce Košariská patrí prevažne do mierne teplej, mierne vlhkej klimatickej oblasti – charakterizované je klímou s priemerne teplým a vlhkým letom, mierne chladnou zimou a priemerným trvaním snehovej prikrývky. Priemerné ročné teploty sa v širšom území pohybujú v rozpätí 7,5–8,5 °C. Najteplejším mesiacom je júl (17,5-18,5 °C), najchladnejším január (-2,5 až -3,5 °C). Priemerný ročný úhrn zrážok v dotknutom území je 640-720 mm, pričom najviac zrážok spadne v mesiacoch jún-august (70-80mm, vysoký podiel búrkových dažďov), najmenej v mesiacoch január-marec (40-42mm). Celkovo patrí oblasť Myjavskej pahorkatiny medzi zrážkovo mierne prebytkové územia, aj keď vo vegetačnom období je dokumentovaný vlahový deficit (100-150mm). Snehová pokrývka sa vyskytuje cca 65-75 dní v roku (od druhej polovice novembra do začiatku apríla).

V oblasti Myjavy v priebehu roka prevládajú najmä S a SZ vetry, pričom v zime je najčastejším smerom vetra JV. Najmenej časté sú SV a JZ vetry. Podiel bezvetria je priemerne 20%, výrazne nižší je v letnom období (26%).

Pôdne podmienky a pôdny fond

Pôdny fond katastrálneho územia obce Košariská a jeho okolia tvoria poľnohospodárske a lesné pôdy s prevahou kambizemí až rendzín, z produkčného hľadiska ide o stredne až málo úrodné pôdy. Výrazne najrozšírenejšími pôdami podľa mapovania BPEJ v obvode pozemkových úprav kambizeme (subtypy modálne, luvizemné a pseudoglejové). Ostatné pôdy sú zastúpené podstatne menej – patria sem rendziny, regozeme, fluvizeme, okrajovo aj čiernice,

luzizeme až pseudogleje, organozeme a nevyvinuté pôdy. V k. ú. obce Košariská prevažujú BPEJ stredne až menej produkčné pôdy 5.-7. kvalitatívnej skupiny, vhodné predovšetkým na trvalé trávnaté porasty. V katastrálnom území sa chránené pôdy 1.-4. kvalitatívnej skupiny vyskytujú len okrajovo, ide o pôdy 4.kvalitatívnej skupiny – fluvizeme glejové a čiernice glejové.

Tabuľka 2 Pôdny fond v roku 2022

Pôdny fond	Rozloha (ha)	Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda:		
- Orná pôda	405,62	35,19
- TTP	108,88	9,45
- Záhrady	41,12	3,57
- Ovocný sad	20,93	1,81
Spolu poľnohospodárska pôda	576,55	50,02
Nepoľnohospodárska pôda:		
- Lesné pozemky	491,22	42,61
- Vodné plochy	3,70	0,32
- Zastavané plochy	45,64	3,96
- Ostatné plochy	35,58	3,09
Spolu nepoľnohospodárska pôda	576,14	49,98
Celkom pôda	1 152,69	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023), <https://slovak.statistics.sk/>

Flóra a fauna

Podľa fyto geografického členenia Slovenska patrí širšie záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry, fyto geografického okresu Malé Karpaty. Táto poloha sa prejavuje v druhovom zložení vegetácie tým, že prevládajú lesné karpatské druhy, prítomné sú však aj teplomilné prvky, ktoré sem prenikajú z okolitých nížin a okrajov pohorí. Katastrálne územie je možné rozdeliť na dve časti – južná v pohorí Malé Karpaty je typická prakticky súvislými lesnými porastami, severná predstavuje podhorskú poľnohospodársku krajinu. Významným typom mimolesnej drevinnej vegetácie sú brehovité porasty vodných tokov. Prevažujúcim druhom v stromovom poschodí je jelša lepkavá, časté sú aj ďalšie druhy, ako napr. vrbá krehká, jaseň štíhly, javor poľný, z rastlín sú typické kuklík mestský, cesnačka lekárska, lipkavec obyčajný, pŕhľava dvojdomá, pakost smradľavý. Vo všetkých častiach katastrálneho územia sa na pomerne značnej ploche vyskytujú lesy, v južnej časti súvislé lesné porasty, z ktorých značná časť má teplomilný charakter. Najčastejšími druhmi stromov sú buk obyčajný, jaseň štíhly, borovica lesná, dub mnohoploďý, javor poľný. Z bylín sú typické mrvica lesná, pakost smradľavý, kuklík mestský. Bol zistený i výskyt viacerých ohrozených druhov, najmä z čelade vstavačovité, napr. druhy rodu prilbovka, kruštík, vstavač purpurový, modruška pošvatá, vemenník dvojlistý.

Kultivované plochy väčšinou v intraviláne obce, sú charakteristické striedaním záhonov s prevažne jednoročnými druhmi plodín, trvalých, alebo jednoročných okrasných rastlín alebo drevín, prevažne ovocných.

Zo zoogeografického hľadiska zaraďujeme stavovce v k. ú. Košariská do eurosibírskej podoblasti palearktiskej oblasti, provincie listnatých lesov s podkarpatským úsekom. Preto tunajšiu faunu charakterizujú najmä lesné druhy, z vtákov napr. holub hrivnák, slávik krovinový, drozd čierny, vlha hájová, škorec lesklý, pinka lesná. Pomerne málo sú tu zastúpené poľné (bažant, srnec) a vodné druhy stavovcov (jašterica bystrá). Predmetné územie je súčasťou Významného vtáčieho územia a Chráneného vtáčieho územia Malé Karpaty, ktoré predstavuje súčasne najvýznamnejšie územie na Slovensku pre hniezdenie sokola rároha, ako i hniezdenie ďalších vzácných druhov, akými sú orol kráľovský, včelár lesný a viaceré druhy d'atľov a spevavcov, predovšetkým dutinových hniezdičov.

Medzi druhy stavovcov národného významu patria:

- všetky druhy prirodzene sa vyskytujúcich vtákov (okrem 13 druhov európskeho významu)
- 5 druhov cicavcov: jež východný, piskor lesný, bielozubka bielobruchá, veverka stromová a hranostaj čiernochvostý
- 3 druhy obojživelníkov: salamandra škvritná, ropucha bradavičnatá, skokan hnedý
- 2 druhy plazov: slepúch lámavý a užovka obojková.

Ochrana prírody

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov sa na území Slovenskej republiky rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Tento zákon definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

V rámci sústavy chránených území členských krajín Európskej únie **Natura 2000**, ktorej cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva rozoznávame 2 typy území:

- osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice o vtákoch – v národnej legislatíve: **chránené vtáacie územia**;
- osobitné územia ochrany – vyhlasované na základe smernice o biotopoch – v národnej legislatíve: **územia európskeho významu**.

V k. ú. obce Košariská a v jeho bezprostrednom okolí sa nachádzajú viaceré územia chránené podľa Zákona NR SR č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, resp. navrhované územia európskeho významu a chránené vtáacie územia. Jedná sa o nasledovné územia:

- Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty – veľkoplošné chránené územie (výmera 64,61 ha). CHKO zasahuje do južnej časti k. ú. Košariská na výmere 406,0 ha.
- Chránené vtáacie územie Malé Karpaty (SKCHVU 014) – na výmere 50,562ha. Do k. ú. Košariská zasahuje svojou severnou časťou, vymedzené je podobne ako CHKO Malé Karpaty – v k. ú. zaberá plochu 386,2 ha. Účelom ochrany je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola

rároha, včelára lesného, d'atľa prostredného, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho a iných.

- Územie európskeho významu Brezovské Karpaty (SKUEV 3278) – výmera 2 699,8 ha. Do k. ú. zasahuje svojou východnou časťou o výmere 161,9 ha. Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu.

Ovzdušie

Katastrálne územie obce Košariská je situované mimo významnejších zdrojov znečistenia ovzdušia, okrajovo je zasiahnuté emisiami produkovanými v blízkych priemyselných centrách – najmä Brezová pod Bradlom a Košariská. Celkovo však úroveň znečistenia ovzdušia v území je nízka. V k. ú. Košariská sa veľké ani stredné zdroje ovzdušia nenachádzajú, medzi menšie zdroje znečistenia je možné zaradiť RD Košariská.

Hodnotenie kvality vôd

Kvalita vody vodných tokov a podzemných vôd v posudzovanom území Košarisk a jeho okolí nie je vyhodnocovaná. Vzhľadom k tomu, že obec nie je napojená na kanalizáciu a nemá čistenie odpadových vôd, predpokladá sa možné znečistenie vodných tokov a podzemných vôd najmä odpadovými vodami z jednotlivých osád obce, znečistením a priesakmi odpadových látok v blízkosti areálu RD Košariská.

Pôda

Podľa geochemického mapovania pôd SR patria pôdy vo väčšej časti Myjavskej pahorkatiny a Brezovských Karpát medzi nekontaminované, s obsahom škodlivín (rizikových prvkov) maximálne na úrovni referenčných hodnôt. Okolie Košarisk je však klasifikované ako územie s plošnou (difúznou) kontamináciou – s obsahom niektorých rizikových prvkov vyšších ako limitné hodnoty B (tzv. indikačné hodnoty analyticky preukázané) – ide o nikel a chróm. Pôvod škodlivín v pôde nie je známy.

Hluk

V k. ú. obce Košariská a najbližšom okolí sa nenachádzajú významnejšie zdroje hlukového zaťaženia obyvateľstva.

Odpadové hospodárstvo

V obci Košariská je občanmi produkovaný bežný komunálny odpad. Zber a odvoz odpadu je zabezpečovaný obcou prostredníctvom podnikateľského subjektu. V obci je zavedený i separovaný zber, ktorý v súčasnosti predstavujú tieto zložky: pet fľaše, papier, sklo, kovové obaly, kovový šrot, tetrapakové obaly, batérie, pneumatiky, elektroodpad, nebezpečný odpad, veľkoobjemový odpad, bioodpad.

Nakladanie s nimi je zabezpečované v zmysle platných predpisov odpadového hospodárstva (zhodnocovanie a zneškodňovanie). Najbližšia skládka komunálneho odpadu je v k. ú. Brezová pod Bradlom. V súčasnosti zber a likvidáciu komunálneho odpadu realizuje

Kopaničiarska odpadová spoločnosť s.r.o. (Kostolné 390, 916 13 Kostolné), zber a likvidáciu separovaných zložiek – papier, plasty, kovové obaly, papier zabezpečuje Brantner Slovakia s.r.o. (Vietnamská 22, 821 04 Bratislava – pobočka Myjava) a zber a likvidáciu nebezpečného odpadu a elektroodpadu zabezpečuje BOMAT s.r.o. (Veľké Orvište 380 922 01). V obci Košariská každoročne rastie množstvo vyseparovaného odpadu.

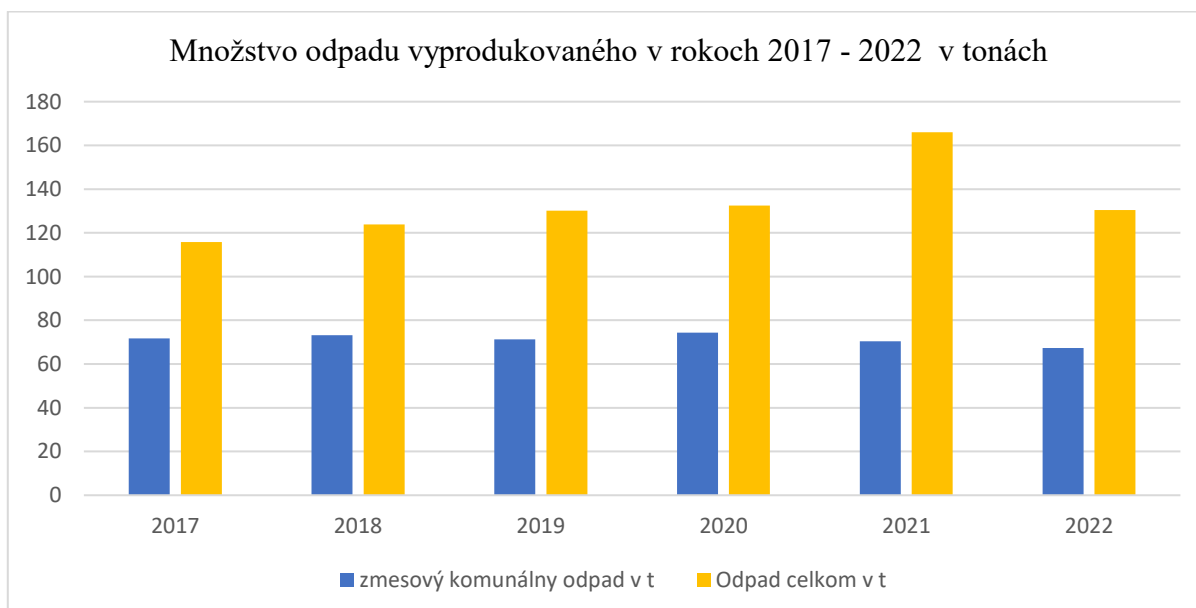
Na území obce Košariská je od 1. júla 2016 platné Všeobecne záväzné nariadenie o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Košariská č. 2/2016.

Tabuľka 3 Množstvo odpadu v tonách v rokoch 2017 - 2022

Množstvo odpadu / rok v tonách	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zmesový komunálny odpad	71,68	73,13	71,27	74,36	70,44	67,30
objemový odpad	18,08	21,57	16,67	16,58	27,82	9,12
Drobný stavebný odpad	0	0	0	0	0	0
Papier	1,75	1,14	3,08	1,94	2,410	2,394
Plasty	5,36	9,503	11,898	12,913	13,598	10,128
Sklo	11,06	10,09	9,52	10,354	10,495	13,425
Viacvrstvové kombinované materiály	0,390	0,317	0,059	1,498	0,452	0,490
kovy	0,61	0,402	0,284	1,110	0,797	0,542
BIO/BRKO	0	0	0	0	0,220	0,160
Textil a šatstvo	0,42	3,33	3,214	4,009	0	4,101
Odpad celkom v t:	115,81	123,79	130,16	132,431	166,046	130,408
Miera vytriedenia v %	22,49 %	23,50 %	32 %	31,10 %	40,56 %	41,18 %

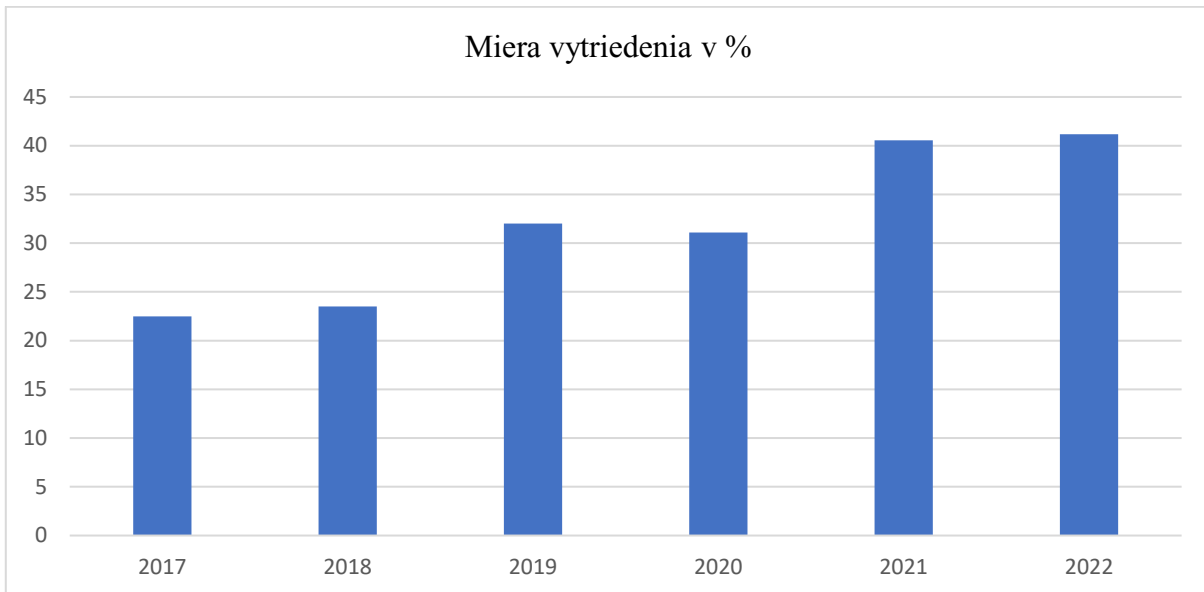
Zdroj: Obec Košariská (2023)

Graf 1

Zdroj: Obec Košariská (2023)

Graf 2

Zdroj: Obec Košariská (2023)

Ekosystémové služby

Pravdepodobný budúci vývoj klímy znamená aj pre oblasť Košarísk, že bude nevyhnutné očakávať dôsledky globálnej zmeny klímy. Ich prejavy sú v náraste priemerných teplôt, poklese zrážkových úhrnov, snehovej pokrývky a poklese relatívnej vlhkosti vzduchu. Pravdepodobne pôjde aj o prehľbovanie extrémov prejavujúcich sa v intenzite zrážok a povodní a naopak, dlhotrvajúcich období sucha, so sprievodným javom poklesu prietoku riek a zníženia pôdnej vlhkosti.

V tejto situácii je nevyhnutné prijímať účinné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy, predovšetkým v podobe zelenej a modrej infraštruktúry v sídelnom prostredí, ktorá má zároveň potenciál posilniť ekonomickú výkonnosť územia. Prvky zelenej infraštruktúry ako sú parky, zeleň v zástavbe, komunikáciách, cintorínoch, brehové porasty, chmeľnice, záhradkárske oblasti, trvalo trávnaté porasty, nelesná drevinová vegetácia, remízky, neudržiavaná zeleň, lesné porasty, orná pôda, a pod. majú potenciál regulovať mikroklímu, zabezpečovať cirkuláciu vzduchu, tlmiť nárazový vietor, znižovať prašnosť a hlučnosť, filtrovať vodu, znižovať riziko povodní po privalových dažďoch, znižovať energetickú náročnosť (formou tienenia v lete, a tepelnej izolácie v zime), ako aj prispievať k ukladaniu uhlíka vo vegetácii a pôde (uhlík je zložkou hlavného skleníkového plynu CO₂), chrániť pôdu a zabráňovať jej erózii. Prvky modrej infraštruktúry ako zberné jazierka, prirodzené a umelé vodné toky, kanály, fontány, mokrade, malé vodné plochy a pod., takisto napomáhajú regulácii mikroklímy, odtoku vody i zvyšovaniu kvality ovzdušia. Okrem uvedených regulačných funkcií, poskytujú zelená a modrá infraštruktúra aj ďalšie ekosystémové služby za aké sa považujú kultúra, rekreácia, oddych a iné služby s priaznivým účinkom na zdravie a psychiku miestneho obyvateľstva, a rovnako aj podporné služby ako je cyklus živín, produkcia kyslíka (fotosyntéza), produkčné funkcie v prípade ovocných a zeleninových záhrad a pod.

Uvedené ekosystémové služby majú pozitívne dopady aj na ekonomiku mesta a obyvateľov. Znižujú energetické náklady na klimatizáciu, resp. ochladzovanie v lete a naopak na vykurovanie v zime, zatraktívňujú územie, čím sa zvyšuje bonita pozemkov a budov, a v

neposlednom rade stabilizáciou prostredia napomáhajú eliminácii nákladov na odstraňovanie následkov nepredvídaných prírodných udalostí a katastrof v mestách (povodne, veterné smršte, erózie pôdy a pod.).

2.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA

Ludské zdroje

Vývoj počtu obyvateľov

V obci Košariská v sledovanom období mierne klesal počet obyvateľov, na rozdiel od väčšiny ostatných obcí sa tu však prejavuje mladnutie populácie.

V roku 2014 v obci žilo 435 obyvateľov, o 8 rokov neskôr nastal pokles o 16 obyvateľov na 419 (tabuľka 4 a graf 3). Obec má priaznivé vekové zloženie. V sledovanom období index vitality vzrástol z pôvodnej hodnoty 59,14 v roku 2014 na 71,59 v roku 2022, čo indikuje mladnutie populácie. Z celkového počtu obyvateľov tvorilo za r. 2022 predproduktívne obyvateľstvo 15,04 %, produktívne obyvateľstvo bolo v roku 2022 zastúpené 63,96 %-ami a poproduktívne 21,00 %-ami (graf 2).

Priemerný vek obyvateľov v r. 2022 je 43,69, čo je podobná hodnota ako v roku 2014 (43,65). Tento údaj je však vyšší ako celoslovenský priemer (41,62).

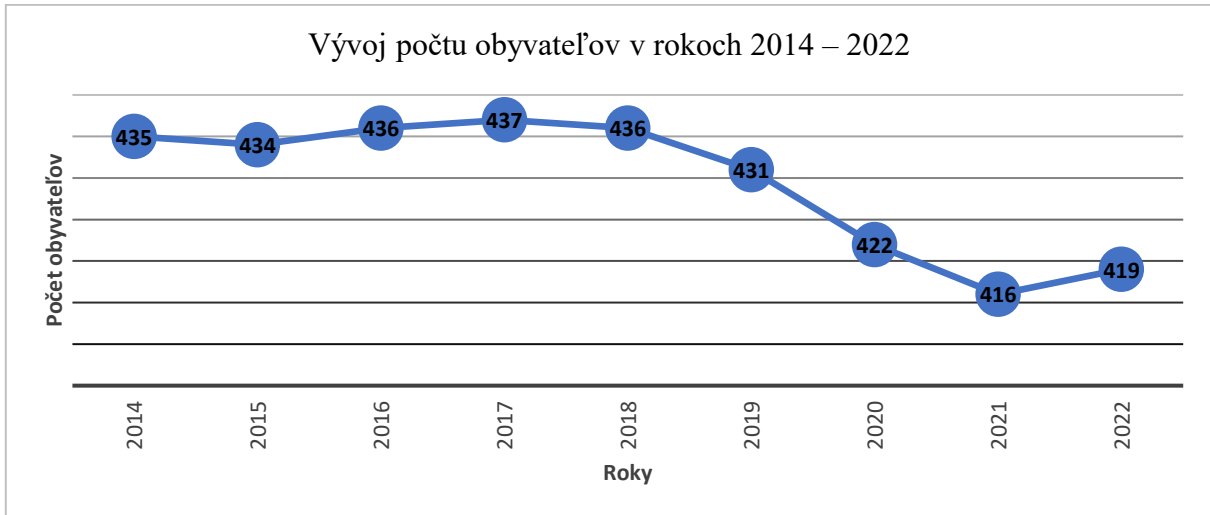
Tabuľka 4 Demografická štruktúra obyvateľov v rokoch 2014 - 2022

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
	Predprod.	Spolu	55	56	59	55	52	54	58	63	63
		%	12,64	12,90	13,53	12,59	11,93	12,53	13,74	15,14	15,04
	Produkt	Spolu	287	286	284	285	285	279	269	265	268
		%	65,98	65,90	65,14	65,22	65,37	64,73	63,74	63,70	63,96
	Poprodukt	Spolu	93	92	93	97	99	98	95	88	88
		%	21,38	21,20	21,33	22,20	22,71	22,74	22,51	21,15	21,00
Spolu		435	434	436	437	436	431	422	416	419	
Index vitality		59,14	60,87	63,44	56,70	52,53	55,10	61,05	71,59	71,59	

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>

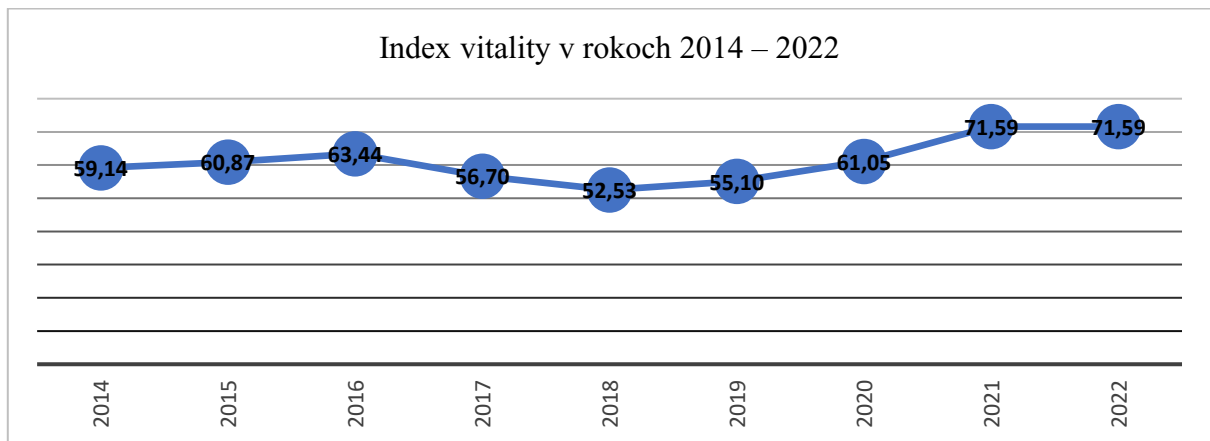

Graf 3

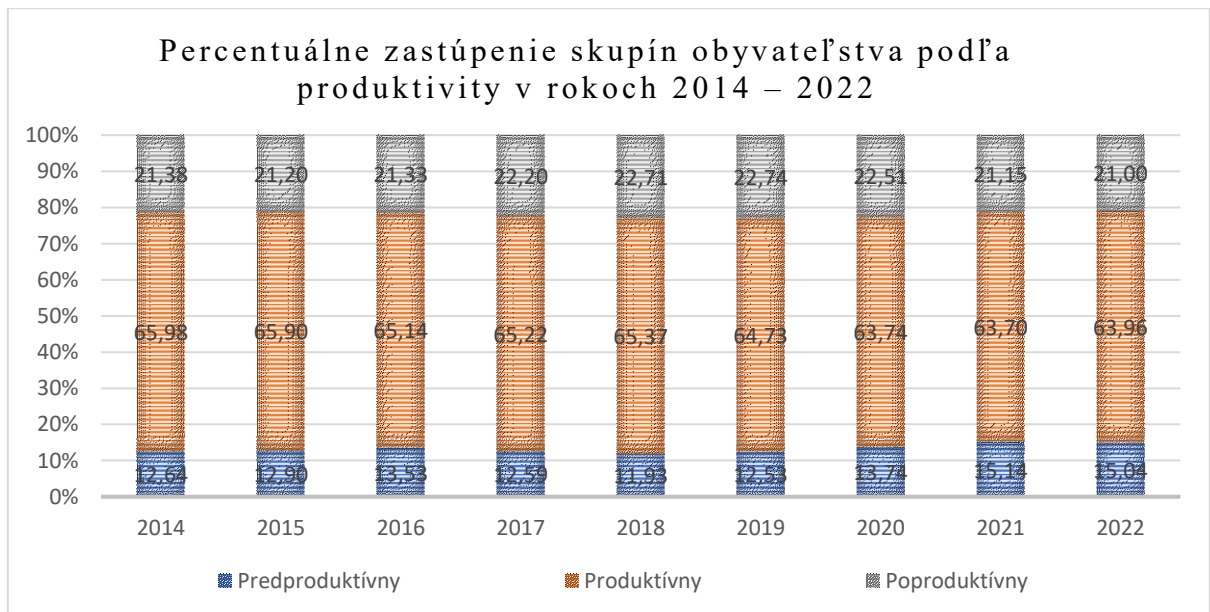
Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>

Graf 4

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>

Graf 5

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>

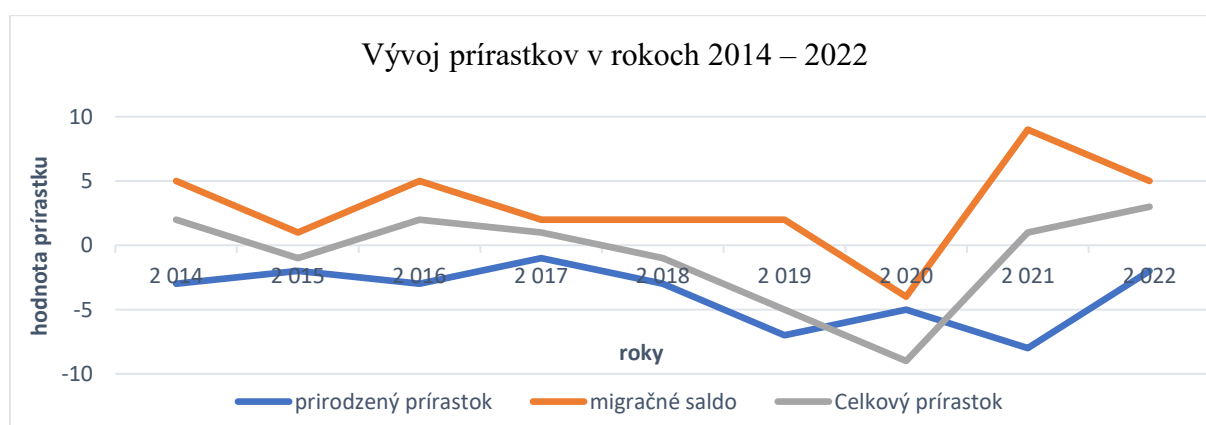
Demografický vývoj a trendy v obci ukazujú miery prirodzeného a migračného prírastku počtu obyvateľov. V tomto smere je nutné konštatovať, že obec je od roku 2014 v prirodzenom úbytku. Znamená to, že v obci zomrie viac ľudí ako sa narodí. Pozitívny trend pri vývoji počtu obyvateľov zatiaľ drží migračný prírastok, ktorý vykazoval počas sledovaného obdobia prevažne kladné hodnoty. Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva sa z dlhodobého hľadiska pohybuje v mínusových hodnotách. V sledovanom 8-ročnom období činil celkový úbytok obyvateľstva 7 obyvateľov.

Tabuľka 5 Pohyb obyvateľstva v rokoch 2014 – 2022

<i>Bilancia obyvateľstva</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	spolu
Živonarodení	2	4	4	3	2	2	5	4	4	30
Zomrelí	5	6	7	4	5	9	10	12	6	64
Prir. prírastok/úbytok	-3	-2	-3	-1	-3	-7	-5	-8	-2	-34
Prist'ahovaní	11	3	10	9	5	12	9	19	12	60
Odst'ahovaní	6	2	5	7	3	10	13	10	7	63
Migr. prírastok/úbytok	5	1	5	2	2	2	-4	9	5	27
Celkový prírastok	2	-1	2	1	-1	-5	-9	1	3	-7

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>

Graf 6

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>

Náboženská štruktúra obyvateľstva

Náboženským vyznaním sa rozumie účasť obyvateľstva na náboženskom živote niektorej cirkvi, alebo vzťah k nej. Najviac obyvateľov – 60,00% sa pri poslednom sčítaní obyvateľov v roku 2021 hlásilo k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, čo je až o 12,87% menej ako v roku 2011. Podiel obyvateľov rímsko-katolíckeho vierovyznania stúpol z 10,99%

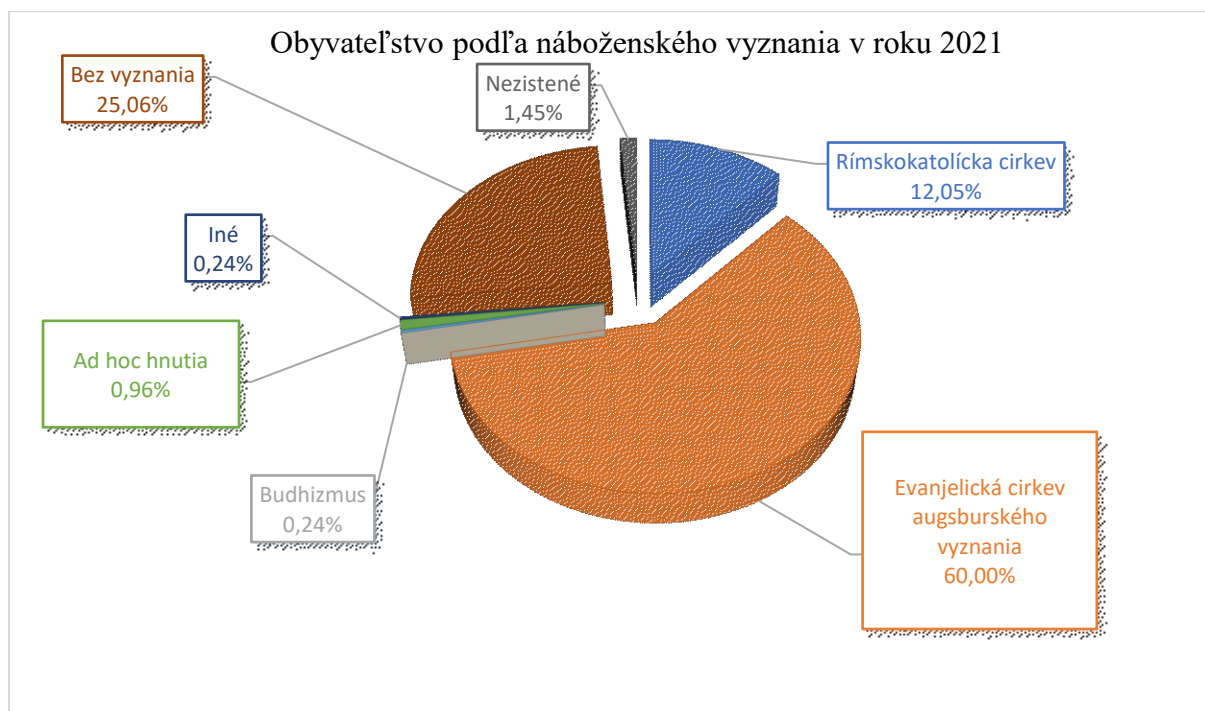
na 12,05%. O 12,5 % vzrástol pomer tých, čo sú bez vyznania (25,06%). Podrobnú štruktúru obyvateľov obce Košarísk podľa náboženského vyznania znázorňuje tabuľka 6 a graf 7.

Tabuľka 6 Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania porovnanie rokov 2021 a 2011

Náboženské vyznanie	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	50	12,05	49	10,99
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	249	60,00	325	72,87
Evanjelická cirkev metodistická	0	0,00	1	0,22
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00	1	0,22
Budhizmus	1	0,24	nesledované	x
Ad hoc hnutia	4	0,96	nesledované	x
Iné	1	0,24	1	0,22
Bez vyznania	104	25,06	56	12,56
Nezistené	6	1,45	13	2,91
Spolu	415	100	446	100

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Graf 7

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Národnostné zloženie v Košariskách možno pokladať za výrazne homogénne, nakoľko k slovenskej národnosti sa hlási až 97,35% čo je

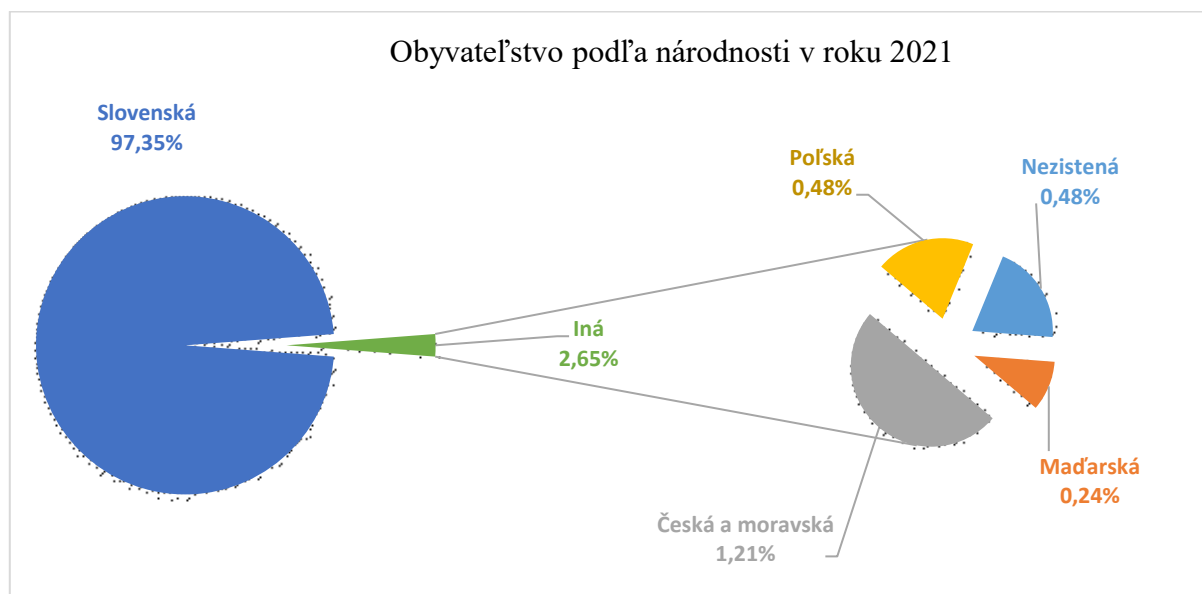
oproti predchádzajúcemu SODB o 1,23% viac. Česká a moravská národnosť je zastúpená 1,2%-ným podielom. Ostatné národnosti dosahujú hodnoty nižšie ako 1%, preto sú zo štatistického hľadiska nevýznamné.

Tabuľka 7 Obyvateľstvo podľa národnosti

Národnosť	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	404	97,35	446	96,12
Maďarská	1	0,24	0	0,00
Česká a moravská	5	1,20	4	0,86
Poľská	2	0,48	1	0,22
Iná	1	0,24	0	0,00
Nezistená	2	0,48	13	2,80
Spolu	415	100,00	464	100,00

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Graf 8

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Školské vzdelanie je výrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti. Je jedným z činiteľov, ktoré ovplyvňujú životnú úroveň a podmieňujú úspešný rozvoj národného hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach.

Podľa SODB 2021 v stupni dosiahnutého vzdelania je najpočetnejšia skupina obyvateľov, ktorá dosiahla úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou) – 25,78% (slovenský priemer je 24,66%). Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia, ktorí majú stredné odborné učňovské (bez maturity) – 23,61%. Podiel obyvateľov so základným vzdelaním je 17,59%, pričom slovenský priemer 16,97%. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo 20,96% obyvateľov, čo

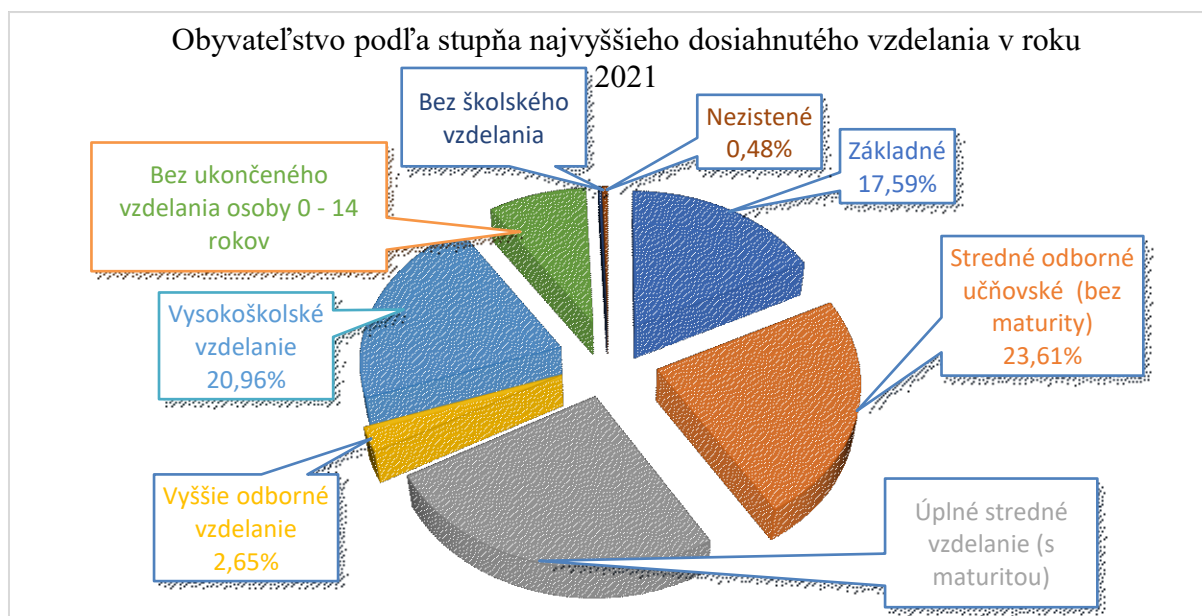
je nárast až o 6,61%. Podrobnú štruktúru obyvateľov obce Košariská podľa vzdelania znázorňuje tabuľka 8 a graf 9.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Základné	73	17,59	69	15,47
Stredné odborné učňovské (bez maturity)	98	23,61	132	29,60
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	107	25,78	107	23,99
Vyššie odborné vzdelanie	11	2,65	1	0,22
Vysokoškolské vzdelanie	87	20,96	64	14,35
Bez ukončeného vzdelania osoby 0 - 14 rokov	36	8,67	nesledované	0,00
Bez školského vzdelania	1	0,24	71	15,92
Nezistené	2	0,48	2	0,45
Spolu	415	100,00	446	100,00

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Graf 9

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Prognóza vývoja počtu obyvateľov

Podľa štúdie Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve (autori : Branislav Šprocha, Boris Vaňo, Branislav Bleha) patrí okres Myjava, do ktorého spadá i riešené územie obce Košariská, medzi okresy s najvyšším indexom zaťaženia starým obyvateľstvom. Kým v roku 2018 pripadalo na 100 obyvateľov v tomto okrese viac ako 31 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov, prognóza tohto čísla pre rok 2040 je až vyše 56,1 obyvateľov, čo je druhý najhorší očakávaný index zaťaženia starým obyvateľstvom na Slovensku. Znamená to, že na 100 osôb vo veku 20 – 64 rokov, teda v produktívnom veku, pripadne viac ako 56 seniorov. Predpokladaný nárast počtu a podielu seniorov sa okrem vývoja indexu zaťaženia starým obyvateľstvom odzrkadlí aj na indexe (celkového) ekonomického zaťaženia, ktorý sa do roku

2040 pre okres Myjava predpokladá až vo výške 82,2, čo je druhý jeden z najhorších očakávaných indexov ekonomického zaťaženia na Slovensku. Tento index vyjadruje pomer počtu osôb v predproduktívnom (0 - 14) a poproduktívnom veku (65+) na 100 osôb v produktívnom veku (15 - 64).

Ekonomika územia

Podnikateľská sféra

V obci malo v roku 2022 zastúpenie 45 podnikateľských subjektov, z toho 19 právnických a 26 fyzických osôb, ktoré zabezpečovali ekonomický rozvoj obce. Z fyzických osôb bolo 21 živnostníkov a 5 samostatne hospodáriacich roľníkov a žiadne slobodné povolanie.

Tabuľka 9 Právne subjekty v obci Košariská v roku 2022

Kategórie právnych subjektov	Počet r. 2014	Počet r. 2022
Právnické subjekty spolu	21	19
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri – spolu	20	26
– FO nezapísané v obchodnom registri – živnostníci	20	21
– FO nezapísané v obchodnom registri – slobodné povolania	0	0
– FO nezapísané v obchod. registri – samostatne hospodáriaci roľníci	0	5
Subjekty vedené v Registri organizácií	41	45

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023); <https://slovak.statistics.sk/>; obec Košariská

Tabuľka 10 Zoznam podnikateľských subjektov v obci Košariská

	Názov subjektu	Sídlo/Prevádzka	Predmet činnosti	Kontaktná osoba/ kontakt
1	Šlahor Martin	Košariská 44	stolárstvo	Šlahor Martin
2	Penzión Holotéch víška	Košariská 24	reštaurácia, ubytovanie	Ingrid Poláčková, 034/6244516
3	Reštaurácia Gurmán	Košariská 77	reštaurácia	Ján Škarítka, 034/6244423
4	COOP Jednota s.d.	Košariská 79	maloobchod	Adriana Reháková 034/6242829
5	Mgr. Viera Michalicová SMI	Košariská 135	Prekladateľstvo tlmočníctvo, prenájom strojov a zariadení, organizovanie kultúrnych činností	Mgr. Viera Michalicová
6	Agro Adok s.r.o.	Košariská 65	poľnohospodárstvo	Židek Miroslav, 034/6242844
7	AGRILA s.r.o.	Košariská 293	vedenie účtovníctva, poľnohospodárstvo	Židek Miroslav, 034/6242844
8	Emil Krajčík Agro s.r.o.	Košariská 65	poľnohospodárstvo	Lukáš Krajčík
9	Ján Plačko	Košariská 300	stolárstvo	Ján Plačko

Zdroj: Obec Košariská (2023)

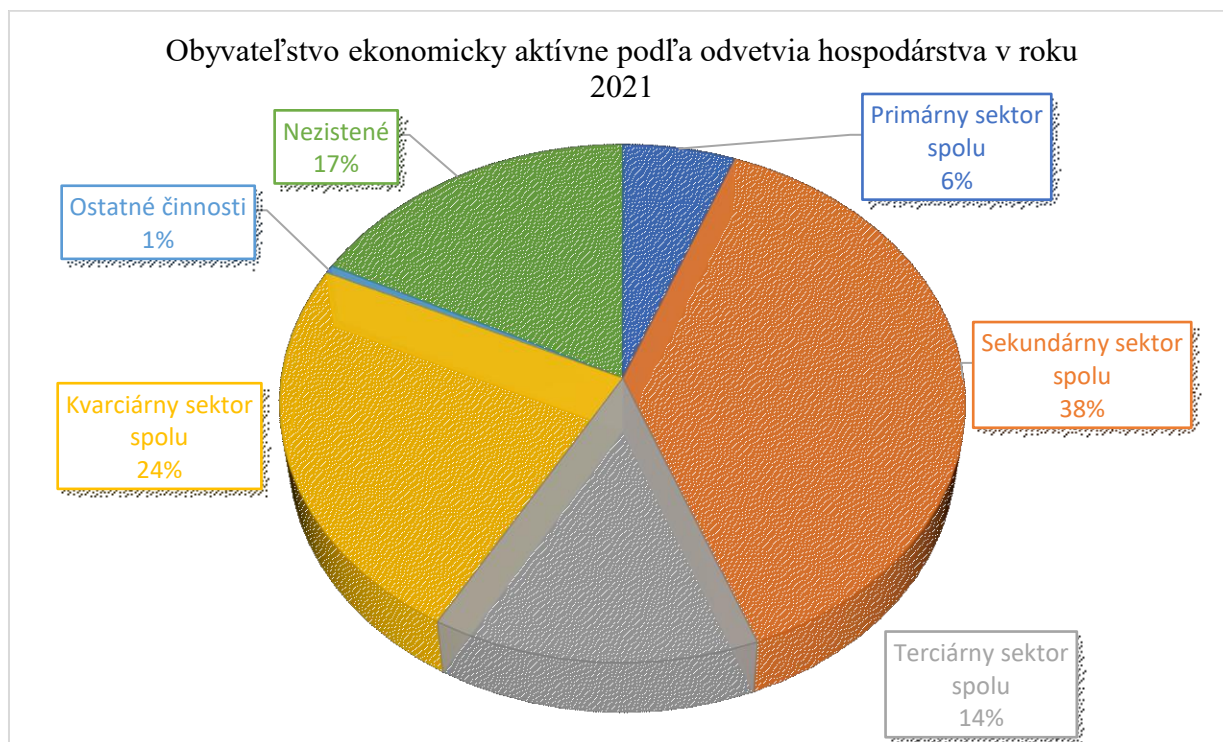
Z údajov uvedených v tabuľke 12 a grafu 10 vyplýva, že najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce pracuje v priemyselnej výrobe, ktorá spadá do sekundárneho sektora, v ktorom spolu pracuje 38 %. V terciárnom sektora pracuje 14 % obyvateľstva, v primárnom sektore 6 % a kvarciárny sektor predstavuje 24 %. Až 17 % ekonomicky aktívnych obyvateľov neudalo svoje odvetvia zamestnania.

Tabuľka 11 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa odvetvia hospodárstva v roku 2021

Odvetvie hospodárstva	Obyvateľstvo ekonomicky aktívne		
	Muži	Ženy	Spolu
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	9	3	12
Ťažba a dobývanie	0	0	0
Primárny sektor spolu	9	3	12
Priemyselná výroba	40	29	69
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	1	3
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	0	0	0
Stavebníctvo	7	0	7
Sekundárny sektor spolu	49	30	79
Doprava a skladovanie	4	2	6
Ubytovacie a stravovacie služby	2	6	8
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	9	6	15
Terciárny sektor spolu	15	14	29
Informácie a komunikácia	1	1	2
Finančné a poisťovacie činnosti	0	0	0
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	0	0
Odborné, vedecké a technické činnosti	3	2	5
Administratívne a podporné služby	6	3	9
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	12	16
Vzdelávanie	0	7	7
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	0	5	5
Umenie, zábava a rekreácia	2	3	5
Kvarciárny sektor spolu	16	33	49
Ostatné činnosti	0	1	1
Nezistené	21	15	36
Spolu	110	96	206

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Graf 10

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov, teda osôb vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré počas referenčného týždňa odvedli určitú prácu, aj keď len jednu hodinu týždenne, za odmenu, zisk alebo za výhody pre rodinu, v obci Košariská je 206, čo je 49,64 % z celkového počtu obyvateľov (rok 2021). Oproti roku 2011 teda jeho pomer vzrástol. V porovnaní s Trenčianskym krajom je to 0,23 % menej a s celoslovenským priemerom je to viac o 2,77 %.

Tabuľka 12 Porovnanie EAO obce s priemerom okresu, kraja a SR v roku 2021 a rokom 2011

	Trvale bývajúc obyvateľstvo v r. 2021	Ekonomicky aktívne osoby v r. 2021	Podiel EAO v % v r. 2021	Podiel EAO v % v r. 2011
Obec Košariská	415	206	49,64	43,9
Okres Myjava	25 678	12 843	50,02	48,7
Kraj Trenčiansky	577 464	287 977	49,87	49,2
SR	5 449 270	2 553 891	46,87	48,7

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Nezamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla k 31. 12. 2021 v obci Košariská len 3,88 %. Pričom za okres Myjava je táto hodnota nižšia a to 3,86 %. Za posledných 7 rokov klesla miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Myjava viac ako o 4 %. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Myjava je dlhodobo pod celoslovenským priemerom. Dokonca i na úrovni Trenčianskeho kraja je nezamestnanosť o niečo vyššia ako v okrese Myjava.

Tabuľka 13 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2021

	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Miera evidovanej nezamestnanosti v %
Obec Košariská	416	206	3,88
Okres Myjava	25 678	12 843	3,86
Kraj Trenčiansky	577 464	287 977	4,28
SR	5 449 270	2 553 891	6,76

Zdroj: ÚPSVaR 2021; SODB SR 2021

Bývanie a bytový fond

Bývanie ako jedna zo základných ľudských potrieb by malo byť uspokojované na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Jeho úroveň je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva.

Domový fond obce Košariská v roku 2021 tvorilo 281 domov, v ktorých bolo spolu 290 trvale obývaných bytov. Najväčší podiel na domovom fonde majú rodinné domy - 263. Domový fond v meste dopĺňa 15 ostatných budov. Prírastok bytových jednotiek za roky 2011 – 2021 (t.j. medzi dvomi SODB) bol v obci Košariská + 15 bytových jednotiek (SODB 2011: 275 bytových jednotiek, SODB 2021: 290 bytových jednotiek).

Tabuľka 14 Prehľad bytového fondu v obci Košariská za rok 2021

Typ domu	Počet domov	Počet bytových jednotiek v dome
rodinný dom	263	263
bytový dom	3	12
Ostatné (napr. polyfunkčná budova, neskolaudovaný rodinný dom, núdzový objekt, neurčený na bývanie, inštitucionálne, alebo kolektívne zariadenia nezistené	15	15
SPOLU	281	290

Zdroj: SODB SR 2021 (2023); <https://www.scitanie.sk/>

Občianska vybavenosť

Sociálna starostlivosť

Sociálne zariadenia sa v obci nenachádzajú. V prípade potreby využívajú občania tieto služby v meste Myjava, kde je poskytovanie sociálnych služieb zabezpečované prostredníctvom 9 zariadení sociálnych služieb. Okrem týchto zariadení mesto prevádzkuje opatrovateľskú službu pre 20 klientov, o ktorých sa stará 9 opatrovateliek. Taktiež mesto zabezpečuje stravovanie pre starších obyvateľov v piatich jedálňach.

Zdravotná starostlivosť

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko, ale občania obce využívajú spádové zdravotné stredisko v neďalekej Brezovej pod Bradlom. V tomto areáli je zriadená aj lekáreň. V okresnom meste Myjava funguje Nemocnica s poliklinikou a záchraná služba.

Školy a školské zariadenia

V obci sa nachádza Materská škola a Základná škola gen. M. R. Štefánika 1.- 4. ročník. Starší žiaci dochádzajú do Základnej školy v Brezovej pod Bradlom. Počet žiakov v materskej škole v školskom roku 2022/2023 bol 21 detí a v základnej škole 28.

Tabuľka 15 Počet detí a žiakov v materskej a v základnej škole v obci Košariská

Školský rok	Materská škola	Základná škola
2015/2016	20	31
2016/2017	20	32
2017/2018	14	29
2018/2019	15	27
2019/2020	17	25
2020/2021	19	21
2021/2022	22	24
2022/2023	21	28

Zdroj: Obec Košariská

Graf 11

Zdroj: Obec Košariská

Na základe tabuľky 16 a grafu 11 možno konštatovať, že vývoj počtu detí v základnej i materskej škole je pomerne stabilný.

Kultúra, šport a cestovný ruch

Kultúrne zariadenia

Sieť zariadení kultúry na území obce reprezentujú zariadenia lokálneho a regionálneho významu:

Múzeum Milana Rastislava Štefánika

V roku 1969 sa začalo s prestavbou fary, rodného domu Štefánikovho, na múzeum. Múzeum však fungovalo s politických dôvodov len krátko. Múzeum M. R. Štefánika bolo znovu otvorené až 21. júla 1990 a odvtedy funguje dodnes. Ide o memoriálne múzeum, ktoré prostredníctvom svojej expozície podáva komplexný pohľad na Štefánikovu osobnosť. Budova

je vlastníctvom obce a expozícia je v správe SNM. Rodný dom M. R. Štefánika je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok.

Národný dom Štefánikov (kultúrny dom)

Budova bola postavená v roku 1935. Štyridsaťpäť rokov slúžila najmä miestnej kultúre, verejným obecným inštitúciám. Po 2. svetovej vojne sa tu premietali filmy a hrávalo sa tu aj ochotnícke divadlo. Národný dom bol znovuo tvorený po 11 rokoch v roku 1994. V súčasnosti priestory budovy využívajú miestna pošta, obecný úrad, Spolok rodákov M. R. Štefánika a roľnícke družstvo. V budove sa nachádza aj sála, ktorá slúži na kultúrne a spoločenské účely.

Obecná knižnica

Historické zariadenia

Sieť historických zariadení na území obce reprezentujú zariadenia lokálneho a regionálneho významu:

Mohyla M. R. Štefánika na Bradle

Mohyla M. R. Štefánika na Bradle je pietne miesto, kde je pochovaný Milan Rastislav Štefánik. Mohyla je jedinečná kultúrna pamiatka európskeho významu. Bola postavená v rokoch 1927-28. Jej tvorcom je architekt Dušan Jurkovič. Od roku 1968 je Mohyla národná kultúrna pamiatka. Pamätník je 65,5 m široký a 95,5 m dlhý a postavený je z prírodného kameňa travertín.

Evanjelický kostol

Neorenesančno–neoklasicistický kostol v Košariskách bol postavený v roku 1875. V rokoch 1875 – 76 sa dokončil interiér kostola. Posviacka nového chrámu a veže sa uskutočnila 17. novembra 1878 za prítomnosti 9 kňazov. Chrám bol v roku 1996 Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky vyhlásený za kultúrnu pamiatku zapísaným.

Jubilejná škola

Základný kameň školy položili v roku 1928 a otvorili ju v roku 1930. Bol jej udelený čestný názov "Štátna ľudová škola Dr. M. R. Štefánika". Počas socializmu sa používal názov jubilejná škola. Nepretržite fungovala pod rôznymi názvami až do roku 1985, kedy bola zrušená. Po päťročnom nútenom prerušení sa podarilo školu znovu otvoriť v roku 1990 a od roku 1998 sa škola pri príležitosti 70.výročia premenovala na Základnú školu M. R. Štefánika.

Ludový dom

Kopaničiarsky dom s typickou ľudovou architektúrou, ktorý je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok. Budova je obývaná a slúži na súkromné rekreačné účely.

Ludový dom

Kopaničiarsky dom s výškou s typickou ľudovou architektúrou, ktorý je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok. Budova slúži na podnikateľské účely ako Penzión U Juhása.

Pamätná tabuľa - je zapísaná v zozname kultúrnych pamiatok

Pamätník obetiam I. svetovej vojny

Pamätník partizánskych bojov

Pamätník obetiam fašizmu
Pamätná tabuľa oslobodenia obce
Pamätník starej školy
Hroby rodičov M. R. Štefánika

Zariadenia na trávenie voľného času

Infraštruktúra voľného času zabezpečuje športovú činnosť, rôzne športovo-rekreačné aktivity a slúži aj pre oddychové účely obyvateľstva. V obci sa nachádza futbalové ihrisko a viacúčelové ihrisko. Súčasťou športového areálu sú šatne, ktoré v súčasnosti využíva občianske združenie TJ Bradlan Košariská. Do oddychovej zóny patrí i park pred Národným domom M. R. Štefánika a park nachádzajúci sa pri rodnom dome M. R. Štefánika, ktorý má nepriaznivú polohu vzhľadom k susedstvu s frekventovanou cestou II. triedy 499.

Územie je poprepletané viacerými turistickými chodníkmi. Cez obec Košariská vedie tiež trasa Lazovej 100, každoročného bežeckého preteku s celkovou dĺžkou 112 km a prevýšením 3 950 m. Nachádza sa tu tiež Náučný chodník Brezová – Košariská dlhý 12,5 km s piatimi zastávkami.

Návštevnosť a ubytovacie kapacity

Návštevníci majú v obci Košariská a okolí k dispozícii jeden subjekt poskytujúci ubytovanie - Penzión Holotých Víška.

Počet prenocovaní prepočítaný podľa výberu dane za ubytovanie obcou Košariská uvádza nasledovná tabuľka.

Tabuľka 16 Výber dane za ubytovanie / počet prenocovaní v obci Košariská v r. 2016 - 2022

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
výber dane za ubytovanie / Eur	204,6	171,27	124,08	123,75	233,00	144,00	335,00
(= počet prenocovaní)	620	519	376	375	233	144	335

Zdroj: Obec Košariská, Evidencia dane za ubytovanie, vlastné spracovanie.

Podľa údajov z Evidencie dane za ubytovanie za jednotlivé roky bol najvyšší počet prenocovaní v roku 2016 a od tohto roku tento počet klesá. Prepočet počtu prenocovaní podľa vybranej dane na ubytovanie je na základe platného VZN č. 4/2019, podľa ktorého je stanovená sadzba dane za osobu a noc v meste Myjava na 1,00 €.

Kultúrno-spoločenský život

Kultúra je nezastupiteľnou sférou spoločenského života. Kultúrnou politikou prispieva obec k duchovnému rozvoju svojich obyvateľov vo vzťahu k ich potrebám v rámci obce, okresu, kraja, regiónu, Slovenska. V obci Košariská sa uskutočňuje niekoľko podujatí, ktoré umocňujú zviditeľnenie obce, ale zároveň sú tieto podujatia významným prvkom kultúrno-spoločenského života v obci, čím podporujú jeho návštevnosť.

V obci sa každoročne konajú viaceré kultúrne a spoločenské podujatia a akcie. Charakter niektorých sa mení, väčšina z nich sa však koná pravidelne každý rok. Podujatia spojené s gen. M. R. Štefánikom patria medzi najvýznamnejšie podujatia obce.

Tabuľka 17 Vybrané kultúrne a spoločenské podujatia a akcie v obci Košariská

Názov kultúrneho podujatia	Termín konania
Fašiangy	február
Stavanie mája	apríl
Pietna spomienka - výročie úmrtia gen. M. R. Štefánika	máj
Kopanice v kroji	júl
Výročie narodenia gen. M. R. Štefánika	júl
Zahájenie ukončenie prázdnin	júl/august
Posedenie seniorov	október
Mikuláš a vianočné trhy	december

Zdroj: obec Košariská

Kultúrno-spoločenský život v obci reprezentuje pomerne široká škála kultúrnych inštitúcií, združení, spoločenských organizácií, občianskych združení, spolkov a mimovládnych organizácií, ktoré vyvíjajú svoje aktivity v najrozličnejších oblastiach kultúrno-spoločenského života. Mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti, keďže svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života.

Tabuľka 18 Spolky a občianske združenia pôsobiace v obci Košariská

Spolky a združenia	Predmet činnosti
Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi a.v. Košariská - Prieipasné	Cirkevný zbor okrem šírenia slova Božieho rozvíja i vnútro misijnú prácu, podporuje evanjelickú mládež a organizuje letné tábory pre deti i mládež.
Cirkevný spevokol	Činnosť v cirkevnom zbore, spev.
Spolok rodákov M. R. Štefánika	Spolok sa snaží o zachovanie odkazu gen. Štefánika pre ďalšie generácie. Podporuje ZŠ v Košariskách, organizuje podujatia a výlety po stopách Štefánika, vydáva občasník Sinokvet.
Poľovnícke združenie	Podieľa sa na chove zveri, starostlivosti o zver a jej životné prostredie vrátane jej lovu, pričom poľovným revírom sú lesy v chotári Košarísk.
OZ Rosenka	Združenie pôsobí ako voľné združenie žiakov, študentov a učiteľov. Súčasťou združenia je ľudová hudba a spevácka skupina. Prispievajú k oživeniu kultúry, vzdelávania, turistiky a života podbradlianskeho regiónu, obce Košariská.
OZ Živá ratolesť	Starostlivosť o duchovné a hmotné dedičstvo, práca s deťmi a mládežou, športová činnosť s deťmi a mládežou
OZ Penzióny pod Bradlom	Cieľom združenia je vytvorenie novej organizačnej štruktúry v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, v ktorej sú penzióny pôsobiace v území regiónu.
OZ Slow Food Západné Slovensko	Združenie sa snaží kultúrnou, vzdelávacou, publikačnou činnosťou zachovávať kultúrne dedičstvo a rozvíjať cestovný ruch. Organizujú rôzne stretnutia, semináre.
Futbalový klub FC Bradlan Košariská	Organizovanie športových podujatí a futbalových zápasov.
Športový klub Košariská	Organizovanie Duatlanu a spoluúčasť pri organizovaní Národného behu M.R. Štefánika
Rodičovské združenie	Spolupráca rodičov so školou

Zdroj: obec Košariská

Významným prvkom kultúrneho života obce je časopis Košarišské zvesti.

Ostatné služby

Obec Košariská je sídlom viacerých zariadení. Medzi tieto zariadenia v obci patrí:

- Farský úrad evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania
- Obecný úrad
- Pošta
- Požiarna zbrojnica
- Dom smútku
- 2 cintoríny

2.4 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA

Základná charakteristika mesta z pohľadu širších vzťahov

Doprava

Obec Košariská je situovaná mimo nadregionálne významných dopravných trás, avšak katastrálnym územím prechádza regionálne významná cesta II. triedy č. 499 Košariská – Piešťany - Topoľčany. Táto cesta patrí medzi menej intenzívne zaťažené cestné komunikácie. Okrem toho katastrálnym územím prechádzajú cesty III. triedy č. 499021 (Košariská – Jablonka – Priepasné – Košariská) a č. 499024 (Krajné – Podkylava – Košariská).

V obci sa nachádza 9,5 km miestnych komunikácií I.-IV. triedy spolu, ktoré sú asfaltové a v nevyhovujúcom technickom stave. V obci sa nachádza námestie s plochou 400 m² parkovisko s plochou 200 m².

Vzhľadom k tomu, že obec je umiestnená na strategicky významnej ceste II. triedy č. 499, obyvatelia majú veľmi dobré spojenie s blízkym mestom Brezová pod Bradlom a s kúpeľným mestom Piešťany, takisto majú dobré spojenie s bývalým okresným mestom Senica a s bývalým krajským mestom Trnava. Autobusové spojenie s okresným mestom Myjava je nedostatočné, s krajským mestom Trenčín nepriame, veľmi zložité a časovo náročné.

Železničná doprava nie je v území prevádzkovaná. Občania využívajú železničné stanice v Myjave a v Piešťanoch.

Cez katastrálne územie obce prechádzajú cyklochodníky. Jedná sa o:

- Dolné Košariská – štátna cesta č. 499 – Košariská centrum s dĺžkou 700 m
- Hranica katastrov Brezová pod Bradlom – Košariská – Dolné Košariská s dĺžkou 800 m
- Vodná nádrž Brezová – hranica katastrov Brezová pod Bradlom- Košariská s dĺžkou 1,3 km.

V katastrálnom území sú 2 cykloodpočívadlá a prechádzajú ním i nasledovné cykloturistické trasy:

- Trasa č. 2202 „4 cykloregio“ s celkovou dĺžkou 42,9 km
- Trasa č. 2302 Hrachovište – Jablonica – Plavecký Peter s celkovou dĺžkou 45,1 km
- Trasa č. 8303 Košariská – Priepasné s celkovou dĺžkou 4,9 km
- Horné Košariská (II/499) – Podkylava (II/1184) – 241 m.

Zásobovanie vodou, kanalizácia a ČOV

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je realizované skupinovým vodovodom, ktorý je v správe Bratislavskej vodárenskej spoločnosti. Niektoré časti obce nie sú na vodovod napojené (z väčších osada Trvajová a U Šindelov).

Obec Košariská nie je odkanalizovaná. Väčšina obývaných bytov má septik, žumpu alebo domáce čističky odpadových vôd.

Zásobovanie plynom

Obec nie je plynofikovaná a vzhľadom ku kopaničiarskemu typu osídlenia podnikateľský subjekt SPP, a.s. s jej plynofikáciou vzhľadom k návratnosti investícií, ani nepočíta.

Zásobovanie elektrickou energiou a verejné osvetlenie

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 kV prostredníctvom miestnych transformačných staníc.

Verejným osvetlením je pokrytá celá obec aj s osadami s výnimkou osady Lopušná dolina.

Tepelné hospodárstvo (centrálne zásobovanie, individuálne zdroje) a zásobovanie plynom

Centrálny rozvod tepla v obci neexistuje. Hlavným zdrojom tepla je palivové drevo a tuhé palivo, a to koks, čierne, hnedé uhlie. Niektoré domácnosti využívajú ako druhý zdroj tepla elektrické kúrenie, v menšej miere vykurovanie propán-butánom zo zásobníkov. V posledných rokoch sa objavuje aj využívanie alternatívnych zdrojov, a to vykurovanie pilinami, peletami, briketami, tepelným čerpadlom a solárnymi systémami.

Telekomunikácie (internet, optika)

Pevná linka je natihnutá v obci a v osadách U Martinkov a U Mosnákov. Obec je čiastočne pokrytá signálom, ktorý umožňuje občanom využívať vysokorýchlostné mobilné pripojenie internetu spoločnosti T-com. Taktiež je pokrytá signálom z vykrývača spoločnosti Radiolan umiestneného na vrchu Bradlo. V osadách je signál slabý, resp. žiaden. Pokrytie mobilnými sieťami je primerané po celom katastrálnom území. V osade Pod úbočou je postavený vykrývač spoločnosti Orange.

Drôtovým obecným rozhlasom je pokrytá celá obec aj s osadami s výnimkou osady Lopušná dolina.

Rozvojové plochy

Rozvojové plochy podrobne definuje územný plán obce. Územie obce má k dispozícii dostatok priestoru pre ďalšiu výstavbu a rozvoj, či už v oblasti bytovej, občianskej alebo spoločenskej vybavenosti. Funkčný typ obce je obytná, poľnohospodárska, s kopaničiarskymi osadami s obytnou, resp. obytno-rekreačnou a poľnohospodárskou funkciou.

Územný plán určuje nové rozvojové plochy občianskeho vybavenia a sociálnej infraštruktúry s ohľadom na ochranu prírody a krajiny, kultúrneho dedičstva, pri rešpektovaní

chránených území, ochranných pásiem, technickej a dopravnej infraštruktúry a iných zákonných obmedzení

Územný plán určuje nové rozvojové plochy bývania, záväzne reguluje intenzitu ich využitia a definuje v nich prípustnosť obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok. Územný plán navrhuje okrem iného súčasne zastavané územie mesta rozšíriť v lokalite Horné Košariská, Martinkovci a medzi Hornými a Dolnými Košariskami.

2.5 SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Priaznivé zastúpenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva - Vyrovnaná vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí - Existencia aktívnych združení a spolkov - Družba s francúzskym mestom - Organizovanie kultúrno-spoločenských aktivít - Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty - Prírodná scenéria - Chránené vtáče územie - Výskyt chránených rastlín - Zásobáreň podzemnej pitnej vody - Existencia Základnej školy i Materskej školy - Silný kultúrno-historický potenciál - Múzeum M. R. Štefánika - Kopaničiarske domy – kultúrne pamiatky - Hustá cestná sieť - Blízkosť Mohyly M. R. Štefánika na Bradle - Existencia kultúrnych a historických pamiatok - Zavedená separácia odpadov - Vybudovaná sieť turistických chodníkov a cyklotrás - Zachované tradície miestnych špecialít - Výhodná poloha obce – blízkosť kúpeľného mesta Piešťany - Dobré autobusové spojenie smer Brezová pod Bradlom - Piešťany - Vysoký počet chalupárov - Aktívni podnikatelia v oblasti cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - Nízka natalita - Absencia priestorov a možností na komunitné stretávanie detí a mládeže - Odchod vysokoškolsky vzdelaných ľudí i mladých ľudí z obce - Absencia sociálnej starostlivosti - Znečistenie spodných vôd splaškami z domov - Úbytok ovocných sádov ako krajínovotvorného prvku - Lokálne zdroje znečisťovania zložiek životného prostredia - čierne skládky - Spaľovanie nebezpečného odpadu v kotloch (plasty, drevotrieska) - Slabý televízny a internetový signál - Vytráca sa typická architektúra domov - Zlá kvalita ciest - Hustá premávka automobilovej a kamiónovej dopravy - Absencia chodníkov pri ceste - Nízka informovanosť návštevníkov o kultúrnych pamiatkach v obci - Nevybudovaná kanalizácia - Zlé spojenie do okresného a krajského mesta Myjava a Trenčín

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Riešenie dopravnej situácie v obci - Rozvoj cestovného ruchu (turistiky a agroturistiky) - Skvalitnenie pokrytia signálmi (internet a televízia) - Osadenie informačných tabúľ na námestí - Vybudovanie chodníkov pri štátnej ceste - Vybudovanie hipotrás - Rekonštrukcia Základnej školy a Materskej škôlky - Zvýšenie počtu miest na parkovanie - Zlepšenie kvality miestnych komunikácií - Zlepšenie separovaného zberu - Riešenie zásobovania pitnou vodou v osadách - Zlepšenie ekologického povedomia obyvateľov - Odstránenie čiernych skládok - Propagácia obce formou propagačných materiálov - Revitalizácia potoka - Zvýšenie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky – znížiť rýchlosť, označiť prechody pre chodcov - Podpora možností ubytovania v súkromí - Prenájom nevyužívaných priestorov - Dobudovanie cyklotrás a ich napojenia na existujúce trasy - Riešenie bytovej otázky mladých ľudí - Rozvoj kultúrno-historického dedičstva - Rozvoj služieb - Zabezpečenie sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok financií z obecného rozpočtu - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy - Regresívny typ populácie - Nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva a výraznejšie starnutie populácie - Odchod mladých ľudí z obce - Nerozvíjanie marketingu územia a poskytovania služieb - Legislatíva štátnych orgánov - Prechod kompetencií zo štátu na obce, ktoré nekorešponujú s finančným zázemím obecných rozpočtov

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť nadväzuje na analytickú časť a obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik. Určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategická časť obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách, resp. oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Stanovenie vízie predstavuje očakávaný stav, ktorý má obec Košariská dosiahnuť z dlhodobého hľadiska. Vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie nasledujúcich 7 rokov a postupov na ich dosiahnutie. Obec Košariská má stanovenú nasledovnú víziu, ktorá zodpovedá dosiahnutým výsledkom počas rokov 2014 - 2022 a aj očakávaniam do roku 2030.

Vízia obce Košariská

„Košariská ako miesto všestranne kvalitného života vďaka kvalitnej občianskej vybavenosti, rozvíjajúcemu sa bývaniu, podnikaniu a cestovnému ruchu s hodnotným kultúrno-historickým potenciálom obce“

Rozvojová stratégia

Na základe komplexnej analýzy územia obce a určenia slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, môžeme určiť rozvojovú stratégiu mesta a jeho prioritné ciele.

Strategickým cieľom obce je:

Vytvorenie podmienok pre všestranne kvalitný život obyvateľov obce, a to skvalitnením občianskej vybavenosti, podporou bývania, podnikania a rozvoja cestovného ruchu pri zachovaní kultúrno – historického potenciálu obce.

Znamená to využiť potenciál obce a dostupné možnosti získania finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových činností, ale tiež sústavnú prácu s jednotlivcami, združeniami a organizáciami. Kvalitu života obyvateľov podmieňuje okrem iného občianska vybavenosť a fungujúca technická a dopravná infraštruktúra, ktorá môže byť predpokladom na rozvoj obce aj v ďalších oblastiach. Je dôležité ponúknuť obyvateľom a návštevníkom obce Košariská možnosti na rekreáciu a trávenie voľného času na území obce. Rozvoj v tejto oblasti je podmienený vybudovaním lepšej turistickej infraštruktúry a vytvorením kvalitných a dostupných tovarov a služieb, poskytovaním informácií a vytváraním ďalších aktivít, ktoré budú viesť k rozvoju vidieckej turistiky a agroturistiky v spolupráci so všetkými zainteresovanými subjektmi. Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých

klúčových odvetví. Uvedené ciele korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce

Strategický cieľ 1.1 Podpora rozvoja podnikateľskej činnosti

Špecifický cieľ 1.1.1 Podpora partnerstva obec – podnikateľský sektor – neziskový sektor a spoločných rozvojových zámerov

Identifikované operácie:

- Podpora súkromného sektora v oblasti reštauračných, ubytovacích služieb, agroturistiky, ľudových remesiel a tradícií
- Podpora spolupráce podnikateľského sektora, neziskových organizácií a verejného sektora a spoločných rozvojových zámerov.

Strategický cieľ 1.2. Rozvoj ľudských zdrojov

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšenie počtu obyvateľov vytvorením kvalitných podmienok bývania v obci reagujúcich na potreby a požiadavky obyvateľov obce a potenciálnych občanov obce

Identifikované operácie:

- Vybudovanie nájomných bytov (v zastavanom území do 10 000 m² podlahovej plochy)
- Infraštruktúra pre individuálnu bytovú výstavbu (800 000 €) (elektrina, voda, cesty/komunikácie)

Strategický cieľ 1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít

Špecifický cieľ 1.3.1 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

Identifikované operácie:

- Vybudovanie náučného chodníka M. R. Štefánika na historickej ceste na Bradlo
- Vybudovanie cyklotrás (na jestvujúcich lesných a miestnych komunikáciách mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia)
- Vybudovanie jazdeckých trás (na jestvujúcich lesných a miestnych komunikáciách mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia) a príslušnej infraštruktúry
- Vybudovanie náučných chodníkov (mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia)

- Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti cyklodopravy – vybudovanie cyklochodníka Košariská-Prašník
- Doplnková cyklistická infraštruktúra (nabíjacie stanice pre elektrobicykle, odstavné miesta, stojany, infotabule a pod.)

Špecifický cieľ 1.3.2 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce

Identifikované operácie:

- Rekonštrukcia Národného domu Štefánikovho
- Vytvorenie priestorov pre komunitné účely a pre archivovanie krojov a historických uniforiem vrátane ich ušitia v NDS
- Vzdelávacie aktivity zamerané na históriu, osobnosť M. R. Štefánika a ľudové tradície
- Rekonštrukcia priestorov knižnice
- Rekonštrukcia rodného domu M. R. Štefánika

Špecifický cieľ 1.3.3 Rozvoj kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít

Identifikované operácie:

- Vybudovanie a rekonštrukcia detských ihrísk (v zastavanom území do 10 000 m²)
- Organizovanie a podpora kultúrnych, spoločenských a športových podujatí
- Košariská ako komunitná obec
- Dobudovanie a modernizácia viacúčelového športového areálu
- Podpora športových kolektívov
- Podpora folklóru a kultúry
- Podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- Rekonštrukcia budovy šatní pre účely stretávania sa miestnych komunit

Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti

Strategický cieľ 2.1 Zvýšenie kvality infraštruktúry verejných služieb

Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky

Identifikované operácie:

- Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- Výstavba chodníka v Horných Košariskách
- Výstavba chodníka v Dolných Košariskách
- Vytvorenie parkovacích miest s previazanosťou na Múzeum M. R. Štefánika
- Dobudovanie oporného múru pozdĺž cyklochodníka z centra obce na Dolné Košariská

- Modernizácia autobusových zastávok

Špecifický cieľ 2.1.2 Modernizácia prostredia obce a jej okolia

Identifikované operácie:

- Revitalizácia okolia rodného domu M. R. Štefánika
- Revitalizácia a ošetrovanie existujúcej zelene
- Rekonštrukcia a úprava verejných priestranstiev
- Revitalizácia cintorína
- Vybudovanie Prírodného cintorína
- Výsadba zelene

Strategický cieľ 2.2 Rekonštrukcia obecných objektov a školských zariadení

Špecifický cieľ 2.2.1 Skvalitnenie stavu objektov školských a predškolských zariadení a vybudovanie sociálneho zariadenia

Identifikované operácie:

- Rekonštrukcia základnej školy
- Modernizácia učební ZŠ
- Modernizácia vybavenia ZŠ a MŠ

Špecifický cieľ 2.2.2 Skvalitnenie stavu budov v majetku obce a objektov samosprávy

Identifikované operácie:

- Rekonštrukcia budovy materskej školy
- Rekonštrukcia budovy bývalej požiarnej zbrojnice
- Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Špecifický cieľ 2.2.3 Inteligentná obec Košariská (smart village)

Identifikované operácie:

- Zvýšenie dostupnosti systémov a lepšie využívanie údajov obce Košariská
- Zavedenie kamerového systému
- Zvýšenie energetickej efektívnosti verejného osvetlenia

Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia

Strategický cieľ 3.1 Zvýšenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou

Špecifický cieľ 3.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete

Identifikované operácie:

- Vybudovanie kanalizácie (do 1 000 ekvivalentných obyvateľov) (príprava projektovej dokumentácie)
- Vybudovanie domových čističiek

Špecifický cieľ 3.1.2 Dobudovanie vodovodnej siete

Identifikované operácie:

- Riešenie zásobovania pitnou vodou v osadách (rozšírenie vodovodu do 20 km)
- Modernizácia verejného vodovodu

Špecifický cieľ 3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zát'aží

Špecifický cieľ 3.2.1 Rozšírenie a modernizácia odpadového hospodárstva

Identifikované operácie:

- Zlepšenie odpadového hospodárstva s dôrazom na separovaný zber
- Propagácia separovaného zberu, kompostovania, zhodnocovania odpadov

Špecifický cieľ 3.2.2 Rekultivácia environmentálnych zát'aží

- Likvidácia nelegálnych skládok odpadov

Špecifický cieľ 3.2.1 Investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie

Identifikované operácie:

- Znižovanie negatívnych dopadov na životné prostredie využitím OZE
- Zavedenie OZE v systémoch zásobovania energiou vo verejných budovách obce
- Fotovoltické zariadenie pre obecné budovy

Strategický cieľ 3.3 Ochrana prírodného prostredia a krajiny

Špecifický cieľ 3.3.1 Ochrana a zveľaďovanie lesa

Identifikované operácie:

- Ochrana a zveľaďovanie lesov
- Odlesnenie časti územia vrchu Bradla s Mohylou M. R. Štefánika, ktoré leží v KÚ Košariská
- Aktivity zamerané na environmentálnu výchovu

4 IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

4.1 PROJEKTOVÉ ZÁMERY A AKTIVITY

Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1 Podpora rozvoja podnikateľskej činnosti	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.1 Podpora partnerstva obec – podnikateľský sektor – neziskový sektor a spoločných rozvojových zámerov	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu partnerstva medzi obcou, súkromným sektorom a neziskový sektor, a na podporu spoločných rozvojových zámerov.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Obnova existujúceho partnerstva medzi jednotlivými sektormi b) Využitie existujúcej infraštruktúry na podporu inovácií c) Budovanie novej infraštruktúry s cieľom podporiť drobných regionálnych producentov		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Podpora súkromného sektora v oblasti reštauračných, ubytovacích služieb, agroturistiky, ľudových remesiel a tradícií	Projekty pre podnikateľské subjekty a neziskové organizácie	-
Podpora spolupráce podnikateľského sektora, neziskových organizácií a verejného sektora a spoločných rozvojových zámerov	Projekty pre podnikateľské subjekty a neziskové organizácie	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR - ČR		0 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na podporu podnikateľskej činnosti		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Rozvoj ľudských zdrojov	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.1 Zvýšenie počtu obyvateľov vytvorením kvalitných podmienok bývania v obci reagujúcich na potreby a požiadavky obyvateľov obce a potenciálnych občanov obce	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na bytovú výstavbu a budovanie potrebnej infraštruktúry	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Budovanie novej infraštruktúry – inžinierskych sietí b) Výstavba nájomných bytov		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Vybudovanie nájomných bytov (v zastavanom území do 10 000 m ² podlahovej plochy)	Spolupráca s externým investorom	-
Infraštruktúra pre individuálnu bytovú výstavbu	Participácia na budovaní inžinierskych sietí - elektrina, voda, komunikácie	800 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Štátny fond rozvoja bývania		800 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet bytových jednotiek Počet pozemkov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.1 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu cestovného ruchu obce a to najmä prostredníctvom budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v obci. Špecifický cieľ sa tiež zameriava na zvyšovanie informovanosti o cestovnom ruchu v obci a širšom okolí, zlepšením marketingových aktivít, integráciou turistických atrakcií v regióne, ako aj podpornej infraštruktúry, ako sú napríklad cyklotrasy a pod.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu širšieho regiónu b) budovanie cyklotrás a doplnkovej infraštruktúry		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Vybudovanie náučného chodníka M. R. Štefánika na historickej ceste na Bradlo	Informačné tabule, drobný mobiliár	40 000 €
Vybudovanie cyklotrás (na jestvujúcich lesných a miestnych komunikáciách mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia)		500 000 €
Vybudovanie jazdeckých trás (na jestvujúcich lesných a miestnych komunikáciách mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia) a príslušnej infraštruktúry	Projekt regionálneho charakteru – žiadateľ KR-MAS	30 000 €
Vybudovanie náučných chodníkov (mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia)		30 000 €
Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti cyklopravy – vybudovanie cyklochodníka Košariská-Prašník		750 000 €
Doplnková cyklistická infraštruktúra (nabíjacie stanice pre elektrobicykle, odstavné miesta, stojany, infotabule a pod.)	Možnosť realizovať na viacero etáp v spolupráci s jednotlivými obcami.	20 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS	1 370 000 €
Merateľné ukazovatele	
Dĺžka novovybudovaných príp. zrekonštruovaných cyklotrás Počet prvkov doplnkovej cyklistickej infraštruktúry Dĺžka novovyznačených jazdeckých trás Dĺžka novovyznačených náučných chodníkov	

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.2 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho bohatstva na území obce a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území obce		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci	Poznámka	Odhadované náklady
Košariská		
Rekonštrukcia Národného domu Štefánikovho	Komplexná rekonštrukcia – rekonštrukcia strechy, interiéru (elektroinštalácia, rozvody, podlahy a pod.), sociálnych zariadení	535 000 €
Vytvorenie priestorov pre komunitné účely a pre archivovanie krojov a historických uniforiem vrátane ich ušitia v NDŠ		60 000 €
Vzdelávacie aktivity zamerané na históriu, osobnosť M. R. Štefánika a ľudové tradície	Prednášky v múzeu, workshopy a pod.	10 000 €
Rekonštrukcia priestorov knižnice	Rekonštrukcia podláh, modernizácia vybavenia	10 000 €
Rekonštrukcia rodného domu M. R. Štefánika	Výmena/zreštaurovanie okien, fasáda	200 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR		815 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zveľadených objektov s kultúrno-historickým potenciálom		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.3 Rozvoj kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho dedičstva na území obce a to najmä prostredníctvom podpory organizácií, spolkov ako i kultúrnych podujatí. Tiež sa zameriava na oblasť športu a zdravého životného štýlu obyvateľov obce ako predpokladu zdravej komunity. Opatrenia cielia na dobudovanie a modernizáciu športovej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) podpora organizácií a inštitúcií kultúrneho života v obci b) podpora a rozvoj kultúrnych a športových podujatí v obci c) podpora voľnočasových aktivít d) rekonštrukcia a modernizácia športových areálov		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci	Poznámka	Odhadované náklady
Košariská		
Vybudovanie a rekonštrukcia detských ihrísk (v zastavanom území do 10 000 m ²)		10 000 €
Organizovanie a podpora kultúrnych, spoločenských a športových podujatí	Kružky, pomôcky, babský spolek a pod.	35 000 €
Košariská ako komunitná obec		35 000 €
Dobudovanie a modernizácia viacúčelového športového areálu		100 000 €
Podpora športových kolektívov		5 000 €
Podpora folklóru a kultúry	Babský spolek, divadlo	5 000 €
Podpora a rozvoj dobrovoľníctva		5 000 €
Rekonštrukcia budovy šatní pre účely stretávania sa miestnych komunit	Stretávanie sa pri kultúrno-spoločenských aktivitách	150 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Fond na podporu športu Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		345 000 €
Merateľné ukazovatele		

Počet zveľadených prípadne vybudovaných športovísk či iných objektov na voľnočasové aktivity
Počet podporených kultúrnych a športových podujatí

Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Zvýšenie kvality infraštruktúry verejných služieb	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.1 Zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky prostredníctvom opravy miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
<ul style="list-style-type: none"> a) budovanie a oprava chodníkov b) rekonštrukcia obecných komunikácií c) modernizácia autobusových zastávok d) budovanie parkovísk 		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Rekonštrukcia miestnych komunikácií		500 000 €
Výstavba chodníka v Horných Košariskách		300 000 €
Výstavba chodníka v Dolných Košariskách		300 000 €
Vytvorenie parkovacích miest s previazanosťou na Múzeum M. R. Štefánika		250 000 €
Dobudovanie oporného múru pozdĺž cyklochodníka z centra obce na Dolné Košariská		60 000 €
Modernizácia autobusových zastávok	Modernizácia štyroch zastávok	20 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		1 430 000 €
Merateľné ukazovatele		
Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií Dĺžka vybudovaných chodníkov Počet zmodernizovaných autobusových zastávok Počet vybudovaných parkovísk		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Zvýšenie kvality infraštruktúry verejných služieb	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.2 Modernizácia prostredia obce a jej okolia	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia revitalizácie a úpravy verejných priestranstiev v obci.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) revitalizácia a úprava verejných priestranstiev b) revitalizácia a budovanie nových prvkov zelenej infraštruktúry c) budovanie a revitalizácia cintorínov		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Revitalizácia okolia rodného domu M. R. Štefánika		200 000 €
Revitalizácia a ošetrovanie existujúcej zelene		5 000 €
Rekonštrukcia a úprava verejných priestranstiev	Drobný mobiliár	10 000 €
Revitalizácia cintorína	Chodníky, oplotenie	90 000 €
Vybudovanie Prírodného cintorína	Úprava priestoru, výstavba urnových stien, prístupová cesta, zeleň a pod.	70 000 €
Výsadba zelene		5 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		380 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zrevitalizovaných verejných priestranstiev a cintorínov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Rekonštrukcia obecných objektov a školských zariadení	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.1 Skvalitnenie stavu objektov školských a predškolských zariadení	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť primárneho i predprimárneho vzdelávania. Opatrenia špecifického cieľa sa zameriavajú na budovanie a modernizáciu potrebnej infraštruktúry. Cieľ tiež zahŕňa aj opatrenia zamerané na inovácie v obsahu vzdelávania na podporu talentu, zdravého životného štýlu ako súčasť vzdelávacích a voľnočasových aktivít realizovaných na primárnom stupni vzdelávania.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) rekonštrukcia základnej školy b) modernizácia učební c) inovácie v oblasti výchovného systému vrátane modernizácie vybavenia zariadení primárneho i predprimárneho vzdelávania		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Rekonštrukcia základnej školy	Rekonštrukcia podkrovia-vybudovanie priestorov pre MŠ; rekonštrukcia interiéru – elektroinštalácia, rozvody vody, kúrenie – vybudovanie nová kotolňa, vybudovanie jedálne a kuchyne	800 000 €
Modernizácia učební ZŠ	Vybavenie učební – tabule a pod.	20 000 €
Modernizácia vybavenia ZŠ a MŠ	Drobný mobiliár – skrinky, postele	20 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce		840 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zmodernizovaných zariadení školskej infraštruktúry		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Rekonštrukcia obecných objektov a školských zariadení	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.2 Skvalitnenie stavu budov v majetku obce a objektov samosprávy	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu verejných služieb na území obce a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie súvisiacej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) modernizácia/revitalizácia objektov samosprávy na území obce		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Rekonštrukcia budovy materskej školy	Rekonštrukcia strechy; prebudovanie na dom sociálnych služieb	300 000 €
Rekonštrukcia budovy bývalej požiarnej zbrojnice	Veža požiarnej zbrojnice, rekonštrukcia strechy	150 000 €
Rekonštrukcia obecného rozhlasu		10 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Ministerstvo financií SR Rozpočet obce		460 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zmodernizovaných objektov samosprávy na území obce		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Rekonštrukcia obecných objektov a školských zariadení	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.3 Inteligentná obec Košariská (smart village)	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie a podporu SMART služieb a digitalizácie v oblasti spravovania a využívania komplexných informácií v širokej škále oblastí.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) moderný a komplexný informačný systém obce pre zdieľanie informácií v širokej škále služieb v rôznych oblastiach c) digitalizácia služieb pre verejnosť d) zvýšenie bezpečnosti a energetickej efektívnosti		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Zvýšenie dostupnosti systémov a lepšie využívanie údajov obce Košariská	Elektronická úradná tabuľa	20 000 €
Zavedenie kamerového systému		30 000 €
Zvýšenie energetickej efektívnosti verejného osvetlenia		20 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Ministerstvo financií SR Rozpočet obce		70 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít smerujúcich k SMART VILLAGE		

Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na dobudovanie kanalizačnej siete na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) vybudovanie kanalizácie v centrálnej časti obce		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci	Poznámka	Odhadované náklady
Košariská		
Vybudovanie kanalizácie (do 1 000 ekvivalentných obyvateľov)	Príprava projektovej dokumentácie	150 000 €
Vybudovanie domových čističiek	Realizovať bude BVS - obec podporí individuálne riešenia občanov	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet BVS		150 000 €
Merateľné ukazovatele		
Vybudovaná kanalizácia v centrálnej časti obce		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.2 Dobudovanie vodovodnej siete	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na dobudovanie vodovodnej siete na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) dobudovanie vodovodnej siete na území obce		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Riešenie zásobovania pitnou vodou v osadách	Rozšírenie vodovodu do 20 km	1 000 000 €
Modernizácia verejného vodovodu	Realizovať bude BVS	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet BVS Rozpočet obce		1 000 000 €
Merateľné ukazovatele		
Dĺžka dobudovaného verejného vodovodu		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych záťaží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.1 Rozšírenie a modernizácia odpadového hospodárstva	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvyšovanie efektivity zberu, manažmentu, spracovania a zhodnocovania odpadov, ako aj redukciu vzniku odpadov, najmä komunálneho zmesového odpadu a komunálneho odpadu, ale aj stavebného odpadu, biologického odpadu a i.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) budovanie infraštruktúry na efektívne spracovanie odpadov		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci	Poznámka	Odhadované náklady
Košariská		
Zlepšenie odpadového hospodárstva s dôrazom na separovaný zber	Nákup kompostérov	20 000 €
Propagácia separovaného zberu, kompostovania, zhodnocovania odpadov		10 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Envirofond		30 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na zlepšenie odpadového hospodárstva		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zát'aží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.2 Rekultivácia environmentálnych zát'aží	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenie problematiky environmentálnych zát'aží.	
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) zlikvidované nelegálne skládky odpadov		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Likvidácia nelegálnych skládok odpadov		10 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Envirofond Rozpočet obce		10 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok odpadov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych záťaží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.3 Investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu riešení s využitím obnoviteľných zdrojov energie.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) zavedenie OZE v systémoch zásobovania energiou b) inštalácia fotovoltaických zariadení pre obecné budovy		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Znižovanie negatívnych dopadov na životné prostredie využitím OZE		-
Zavedenie OZE v systémoch zásobovania energiou vo verejných budovách obce	Inštalovanie tepelných čerpadiel (budovy v majetku obce – národný dom = OcÚ, ZŠ, MŠ, múzeum)	50 000 €
Fotovoltaické zariadenie pre obecné budovy	Budova MŠ	15 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg Envirofond		65 000
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie Počet objektov zo zníženou energetickou náročnosťou		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.3 Ochrana prírodného prostredia a krajiny	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.3.1 Ochrana a zveľad'ovanie lesa	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia prispievajúce k ochrane ekosystémov, a k ochrane krajiny pred dopadmi zmeny klímy a k ochrane lesov.	
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) environmentálna výchova		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Košariská	Poznámka	Odhadované náklady
Ochrana a zveľad'ovanie lesov	Zalesňovanie, protierózne opatrenia	50 000 €
Odlesnenie časti územia vrchu Bradla s Mohylou M. R. Štefánika, ktoré leží v KÚ Košariská		10 000 €
Aktivity zamerané na environmentálnu výchovu	Propagačné aktivity zamerané na ochranu prírody	5 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Envirofond Rozpočet obce Interreg SR – ČR 2022 - 2030		65 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet opatrení na ochranu a zveľad'ovanie lesa		

4.2 FINANČNÝ PLÁN

Pre finančné krytie implementácie PHRSR obce Košariská pre roky 2023 – 2030 sa primárne identifikujú nasledujúce zdroje:

- Operačný program Slovensko (EŠIF)
- Rozpočet obce Košariská

Ako doplnkové zdroje sú identifikované:

- Plán obnovy a odolnosti SR
- Program Interreg SR – ČR
- Envirofond
- Fond na podporu športu
- Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS

Na základe stavu pripravenosti jednotlivých projektových zámerov/projektov je možné odhadnúť potrebné zdroje na krytie implementácie jednotlivých strategických cieľov následne:

Tabuľka 19 Finančný plán PHRSR Košariská

	Odhadovaná suma v €
PRIORITA 1 - EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	
1.1. Podpora rozvoja podnikateľskej činnosti	0 €
1.2. Rozvoj ľudských zdrojov	800 000 €
1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	2 530 000 €
PRIORITA 2 - ROZVOJ OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	
2.1. Zvýšenie kvality infraštruktúry verejných služieb	1 810 000 €
2.2. Rekonštrukcia obecných objektov a školských zariadení	1 370 000 €
PRIORITA 3 - ZVÝŠENIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	
3.1. Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	1 150 000 €
3.2. Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych záťaží	105 000 €
3.3 Ochrana prírodného prostredia a krajiny	65 000 €
SPOLU	7 830 000 €

Uvedené sumy predstavujú potrebnú hodnotu finančného krytia pre zámery, ktoré boli zadefinované. Tieto sa budú priebežne aktualizovať, či už v kontexte ich realizácie, resp. meniacej sa potreby územia prípadne v kontexte vyhlasovaných výziev na financovanie zo zdrojov EŠIF a Plánu obnovy a odolnosti SR. Pri takýchto investíciách za 7 rokov by mohla byť priemerná ročná investícia do zámerov 1 118 571,43 EUR. Ak by sa obci podarilo na projekty využívať dotačné schémy v priemernej výške cca 70 %, potom by bolo treba do daných aktivít zainvestovať cca 335 571,43 EUR ročne z obecného rozpočtu.

4.3 AKČNÝ PLÁN

p.č.	Projektový zámer	Termín realizácie	Príslušnosť zámeru ku Špecifickému cieľu PHRSR
1	Podpora súkromného sektora v oblasti reštauračných, ubytovacích služieb, agroturistiky, ľudových remesiel a tradícií	2024 - 2030	1.1.1
2	Podpora spolupráce podnikateľského sektora, neziskových organizácií a verejného sektora a spoločných rozvojových zámerov	2024 - 2030	1.1.1
3	Infraštruktúra pre individuálnu bytovú výstavbu	2024 - 2025	1.2.1
4	Vybudovanie jazdeckých trás (na jestvujúcich lesných a miestnych komunikáciách mimo územia európskeho významu a chráneného vtáčieho územia) a príslušnej infraštruktúry	2024 - 2025	1.3.1
5	Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti cyklo dopravy – vybudovanie cyklochodníka Košariská-Prašník	2024 - 2025	1.3.1
6	Doplnková cyklistická infraštruktúra	2024 - 2025	1.3.1
7	Rekonštrukcia Národného domu Štefánikovho	2024 - 2025	1.3.2
8	Vytvorenie priestorov pre komunitné účely a pre archivovanie krojov a historických uniforiem vrátane ich ušitia v NDS	2024 - 2025	1.3.2
9	Vzdelávacie aktivity zamerané na históriu, osobnosť M. R. Štefánika a ľudové tradície	2024 - 2025	1.3.2
10	Organizovanie a podpora kultúrnych, spoločenských a športových podujatí	2024 - 2030	1.3.3
11	Košariská ako komunitná obec	2024 - 2030	1.3.3
12	Dobudovanie a modernizácia viacúčelového športového areálu	2024 - 2025	1.3.3
13	Podpora športových kolektívov	2024 - 2030	1.3.3
13	Podpora folklóru a kultúry	2024 - 2030	1.3.3
14	Podpora a rozvoj dobrovoľníctva	2024 - 2030	1.3.3
15	Rekonštrukcia budovy šatní pre účely stretávania sa miestnych komunit	2024 - 2025	1.3.3
16	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2024 - 2025	2.1.1
17	Výstavba chodníka v Horných Košariskách	2024 - 2025	2.1.1
18	Výstavba chodníka v Dolných Košariskách	2024 - 2025	2.1.1
19	Vytvorenie parkovacích miest s previazanosťou na Múzeum M. R. Štefánika	2024 - 2025	2.1.1
20	Dobudovanie oporného múru pozdĺž cyklochodníka z centra obce na Dolné Košariská	2024 - 2025	2.1.1
21	Revitalizácia okolia rodného domu M. R. Štefánika	2024 - 2025	2.1.2
22	Revitalizácia a ošetrovanie existujúcej zelene	2024 - 2025	2.1.2
23	Vybudovanie Prírodného cintorína	2024 - 2025	2.1.2
24	Rekonštrukcia základnej školy	2024 - 2025	2.2.1
25	Modernizácia učebni ZŠ	2024 - 2025	2.2.1
26	Modernizácia vybavenia ZŠ a MŠ	2024 - 2025	2.2.1
27	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2024 - 2025	2.2.2

28	Zvýšenie energetickej efektívnosti verejného osvetlenia	2024 - 2025	2.2.3
29	Riešenie zásobovania pitnou vodou v osadách	2024 - 2025	3.1.2
30	Zlepšenie odpadového hospodárstva s dôrazom na separovaný zber	2024 - 2025	3.2.1
31	Propagácia separovaného zberu, kompostovania, zhodnocovania odpadov	2024 - 2030	3.2.1
32	Likvidácia nelegálnych skládok odpadov	2024 - 2030	3.2.2
33	Zavedenie OZE v systémoch zásobovania energiou vo verejných budovách obce	2024 - 2025	3.2.3
34	Ochrana a zveľaďovanie lesov	2024 - 2030	3.3.1
35	Odlesnenie časti územia vrchu Bradla s Mohylou M. R. Štefánika, ktoré leží v KÚ Košariská	2024 - 2025	3.3.1
36	Aktivity zamerané na environmentálnu výchovu	2024 - 2030	3.3.1

4.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Obec Košariská počas implementácie stanovenej stratégie v rámci PHRSR do roku 2030 rešpektuje nasledujúce základné princípy:

- **plánovanie a koordinácia** – spôsob plánovania jednotlivých aktivít smerom k efektívnemu naplneniu stanovených cieľov,
- **partnerstvo** – založené na spolupráci medzi jednotlivými kľúčovými aktérmi relevantnými pre tento dokument, ako aj širokou verejnosťou tak, aby sa zabezpečila koordinácia jednotlivých navrhovaných aktivít. Zabezpečovanie a podpora partnerstiev sú nevyhnutné nielen na úrovni obce, ale i v kontexte širších súvislostí a vzťahov kraja a ostatných územných celkov v rámci širokého regiónu,
- **subsidiarita** – zabezpečenie realizácie navrhovaných aktivít na úrovni, na ktorej je to najefektívnejšie.

Kľúčovou podmienkou implementácie tohto strategického dokumentu je jasné stanovenie inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia. V tejto časti sú definované jednotlivé zodpovedné orgány ako aj činnosti, ktoré spadajú do ich kompetencie.

Na realizácii sa podieľa riadiaci orgán, výkonný orgán, kontrolný orgán a finančný orgán, medzi ktorými dochádza ku koordinácii a výmene relevantných informácií.

Riadiacim orgánom zodpovedným za implementáciu a koordináciu je Obecné zastupiteľstvo obce Košariská v zmysle platnej legislatívy v SR. Koordinácia je nevyhnutná najmä v prípade nasledujúcich zámerov a projektov:

- Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko zo zdrojov alokovaných na implementáciu Integrovannej územnej stratégie Trenčianskeho samosprávneho kraja prostredníctvom tzv. strategicko-plánovacích regiónov (SPR). V takomto prípade je Kooperačná rada informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít resp. Integrovaných územných investícií (zdroje EŠIF).
- Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev vyhlasovaných jednotlivými relevantnými orgánmi. V

takomto prípade je vhodné, aby Kooperačná rada bola informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít a tiež z dôvodu zamedzenie duplicitného financovania z rovnakého zdroja (zdroje EŠIF).

Riadiaci orgán je zodpovedný, okrem koordinácie implementácie jednotlivých aktivít, aj za schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré na základe aktuálneho stavu naplnenia aktivít vypracuje výkonný orgán. Pri schvaľovaní monitorovacích a hodnotiacich správ berie riadiaci orgán do úvahy pripomienky predložené kontrolným orgánom.

Výkonný orgán, ktorým je pracovná skupina, dohliada na realizáciu jednotlivých aktivít. Pracovná skupina sa skladá zo zamestnancov obecného úradu, externých odborných pracovníkov a ďalších prizvaných expertov. Kompetencie výkonného orgánu tvorí okrem iného aj vypracovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré odzrkadľujú stav realizácie stanovenej rozvojovej stratégie. Monitorovacie a hodnotiace správy spracovávané v pravidelných 12 mesačných intervaloch a prostredníctvom nich prebieha proces monitorovania a hodnotenia. Tieto vypracované monitorovacie a hodnotiace správy sú predložené na posúdenie a pripomienkovanie kontrolnému orgánu a následne sú uverejnené pre širokú verejnosť. Do kompetencie výkonného orgánu spadá i každoročná aktualizácia dokumentu a akčného plánu príslušného pre nasledujúci rok, ktoré následne schvaľuje riadiaci orgán. Do pôsobnosti výkonného orgánu spadá aj finančný manažment implementácie PHRSR. Výkon finančného manažmentu je realizovaný primárne zamestnancami mestských resp. obecných úradov.

Pre širokú verejnosť je nutné zabezpečiť prístup k informáciám, a to pravidelným zverejňovaním monitorovacích a hodnotiacich správ na webovej stránke samosprávneho kraja vrátane stručného prehľadu znázorňujúceho postup a súčasný stav realizácie rozvojovej stratégie. Za prípravu tohto prehľadu a za zverejňovanie monitorovacích a hodnotiacich správ je zodpovedný výkonný orgán.

Proces monitorovania a hodnotenia zabezpečuje naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po konkrétne aktivity stanovenej rozvojovej stratégie. Tento proces spoluvytvára jasný kontrolný mechanizmus reprezentujúci spätnú väzbu znázorňujúcu priebeh implementácie, jej aktuálny stav a jeho porovnanie s plánovaným harmonogramom. Získané informácie umožňujú vykonanie intervencií vedúcich buď k zosúladieniu skutočných aktivít s plánom alebo k nevyhnutnej revízii dokumentu. Proces monitorovania a proces hodnotenia prebiehajú spravidla paralelne.

Proces monitorovania a proces hodnotenia podľa celkovej schémy inštitucionálneho a procesného zabezpečenia realizácie pozostáva z nasledujúcich krokov: vypracovávanie, posudzovanie, pripomienkovanie a schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, pričom tieto činnosti prebiehajú v kompetencii jednotlivých orgánov a v spolupráci s verejnosťou. Počas procesu monitorovania a hodnotenia budú využívané interim, teda priebežné monitorovacie a hodnotiace správy, spracované počas realizácie aktivít, a ex post, správy následné, spracované po realizácii aktivít. Monitorovacie a hodnotiace správy pre aktivity financované zo zdrojov samosprávneho kraja sú spracovávané pravidelne v intervale každých 12 mesiacov. Monitorovacie a hodnotiace správy aktivít financovaných z externých zdrojov

(primárne operačné programy, medzinárodné programy) budú vypracovávané v časových intervaloch stanovených v jednotlivých výzvach príslušných ku konkrétnym aktivitám.

5 ZÁVER

Schválenie PHRSR							
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košariská na roky 2024 - 2030						
Štruktúra dokumentu	<p>Časť 1 – Úvodná časť Úvodná časť obsahuje všeobecné informácie o PHRSR a vysvetlenie pre aký účel bolo tvorené.</p> <p>Časť 2 – Analytická časť Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie.</p> <p>Časť 3 – Strategická časť Táto časť obsahuje stratégiu rozvoja územia pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce.</p> <p>Časť 4 – Implementačná a finančná časť Obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR. Zameriava sa na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR s ustanovením merateľných ukazovateľov, tiež vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR formou akčných plánov. Obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít.</p>						
Spracovanie	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košariská na roky 2024 - 2030 (ďalej len „PHSR 2024 - 2030“) bol spracovaný v období november 2022 - november 2023.</p> <p>PHSR bol spracovaný externými odborníkmi v spolupráci s pracovníkmi Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina (ďalej len KR - MAS) a pracovníkmi samosprávy.</p> <p>Pracovný tím bol zložený z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ, podnikateľov, tretieho sektora a členov komisií.</p> <p>Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OcZ.</p> <p><i>Stretnutie riadiaceho tímu:</i></p> <p>4. 10. 2022 21. 12. 2022 14. 6. 2023 15. 11. 2023 23. 11. 2023</p> <p>Komunikácia s verejnosťou prebiehala prostredníctvom vyplňania dotazníkov občanmi obce Košariská. Dotazník bol vyplňaný v rámci domácností.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Rozdaných</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> <tr> <td>Vrátených</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>% vrátených dotazníkov</td> <td style="text-align: center;">50 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>Náklady na tlač i spracovanie boli financované z rozpočtu KR - MAS.</p>	Rozdaných	100	Vrátených	50	% vrátených dotazníkov	50 %
Rozdaných	100						
Vrátených	50						
% vrátených dotazníkov	50 %						
Prerokovanie	Poslanci rokovali o návrhu Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2024-2030. Poslanci voči návrh uvedeného strategického dokumentu obce nemajú výhrady. Keďže je potrebné ešte k tomuto dokumentu vyjadrenie Okresného úradu, odbor životného prostredia, tak hlasovanie a schvaľovanie						

	neprebehlo. PHSR obce sa bude schvaľovať po doručení chýbajúceho vyjadrenia. Do konca roka 2024 zostáva stále v platnosti pôvodný PHSR.
Schválenie	